

ประกาศกรมประมง

เรื่อง คู่มือมาตรฐานเครื่องมือทำการประมงพาณิชย์ และเครื่องมือทำการประมงพื้นบ้าน
สำหรับปีการประมง ๒๕๖๙ - ๒๕๗๐
พ.ศ. ๒๕๖๙

ตามที่กรมประมงได้ออกประกาศกรมประมง เรื่อง คู่มือมาตรฐานเครื่องมือทำการประมงพาณิชย์ และเครื่องมือทำการประมงพื้นบ้าน สำหรับปีการประมง ๒๕๖๙ - ๒๕๗๐ พ.ศ. ๒๕๖๙ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๙ เพื่อให้ผู้ได้รับใบอนุญาตทำการประมงทราบถึงเกณฑ์มาตรฐาน ประกอบการใช้ใบอนุญาตทำการประมง นั้น

เพื่อให้การกำหนดมาตรฐานเครื่องมือทำการประมงมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับ ผลการพิจารณาทบทวนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๙ กรมประมง จึงได้ดำเนินการจัดทำคู่มือมาตรฐานเครื่องมือทำการประมงพาณิชย์ และเครื่องมือทำการประมงพื้นบ้าน สำหรับปีการประมง ๒๕๖๙ - ๒๕๗๐ ฉบับแก้ไขปรับปรุง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตาม เงื่อนไขท้ายใบอนุญาตทำการประมงให้ถูกต้องตามกฎหมาย และประชาสัมพันธ์ให้ผู้ได้รับใบอนุญาต ทำการประมงพาณิชย์ และใบอนุญาตทำการประมงพื้นบ้านทราบและถือปฏิบัติตามคู่มือฉบับแก้ไขปรับปรุง ดังกล่าวอย่างเคร่งครัด อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม อธิบดีกรมประมง ออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกประกาศกรมประมง เรื่อง คู่มือมาตรฐานเครื่องมือทำการประมงพาณิชย์ และเครื่องมือทำการประมงพื้นบ้าน สำหรับปีการประมง ๒๕๖๙ - ๒๕๗๐ พ.ศ. ๒๕๖๙ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๙

ข้อ ๒ ลักษณะ รูปแบบ ขนาด วิธีการ และเงื่อนไขของเครื่องมือทำการประมงพาณิชย์ และเครื่องมือทำการประมงพื้นบ้าน สำหรับปีการประมง ๒๕๖๙ - ๒๕๗๐ ให้เป็นไปตามที่กำหนด ในคู่มือมาตรฐานเครื่องมือทำการประมงแนบท้ายประกาศนี้

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๙

ฉัตรพร หลาวประเสริฐ

อธิบดีกรมประมง

คู่มือมาตรฐานเครื่องมือทำการประมงพาณิชย์
และเครื่องมือทำการประมงพื้นบ้าน
สำหรับปีการประมง ๒๕๖๙ - ๒๕๗๐

กองวิจัยและพัฒนาประมงทะเล

กรมประมง

๒๕๖๙

สารบัญ

		หน้า
ประเภทเครื่องมือทำการประมง	ชนิดเครื่องมือทำการประมง	๑
๑. อวนล้อมจับ	๑.๑ อวนล้อมจับ	๑
	๑.๒ อวนล้อมจับปลากะตัก	๓
๒. อวนลาก	๒.๑ อวนลากแผ่นตะเฆ่	๖
	๒.๒ อวนลากคานถ่าง	๑๓
	๒.๓ อวนลากคู่	๑๖
๓. คราด	๓.๑ คราดหอยลาย คราดหอยแครง คราดหอยอื่น	๒๒
	๓.๒ คราดปลิงทะเล	๒๓
๔. อวนช้อน/อวนยก	๔.๑ อวนช้อนปลาจะละเม็ด	๒๕
	๔.๒ อวนช้อน/อวนยกปลากะตัก	๒๖
๕. อวนครอบ	๕.๑ อวนครอบหมึก	๒๘
	๕.๒ อวนครอบปลากะตัก	๓๑
๖. อวนติดตา	๖.๑ อวนติดตา	๓๔
๗. อวนรุน	๗.๑ อวนรุนเคย	๓๘
๘. ลอบ	๘.๑ ลอบปลา	๔๑
	๘.๒ ลอบหมึก	๔๒
	๘.๓ ลอบปู	๔๓
	๘.๔ ลอบหมึกสาย	๔๕
๙. เบ็ด	๙.๑ เบ็ดมือ	๔๗
	๙.๒ เบ็ดราว	๔๗
๑๐. เครื่องมืออื่น	๑๐.๑ แผงยกปูจักจั่น	๔๘
	๑๐.๒ เครื่องมืออื่น (ถ้ามี)	๔๘
๑๑. เครื่องมือช่วยทำการประมง	๑๑.๑ เรือประกอบเครื่องกำเนิดไฟฟ้า (เรือปั่นไฟ)	๔๙

๑. ประเภทเครื่องมืออวนล้อมจับ (Surrounding nets) หมายถึง เครื่องมือประมงที่มีลักษณะเป็นผืนอวนคล้ายสี่เหลี่ยมผืนผ้า วิธีการใช้เครื่องมือจับสัตว์น้ำจะปล่อยผืนอวนล้อมรอบสัตว์น้ำ แล้วทำการปิดด้านล่างของผืนอวน การตรวจมาตรฐานเครื่องมือประมงมีอยู่ ๒ ชนิด ได้แก่

๑.๑ อวนล้อมจับ (Purse seine)

ภาพที่ ๑ เรือประมงอวนล้อมจับ

อวนล้อมจับ หมายถึง เครื่องมือประมงที่มีลักษณะเป็นผืนอวนคล้ายสี่เหลี่ยมผืนผ้า ไม่มีลักษณะเป็นถุงให้เห็นชัดเจน ด้านบนของผืนอวนมีเชือกคร่าวบนซึ่งมีทุ่นลอยผูกติดอยู่ ส่วนด้านล่างของผืนอวนเย็บติดกับเชือกคร่าวล่างโดยมีตีนหินถ่วงน้ำหนักของอวนให้จมเร็วขึ้นในขณะทำการประมงและมีห่วงมานผูกติดอยู่สำหรับร้อยสายมานเพื่อปิดวงอวน

มาตรฐานที่กำหนด

๑. ขนาดตาอวนตลอดทั้งผืนต้องไม่ต่ำกว่า ๒.๕ เซนติเมตร
๒. ความยาวคร่าวบน
  - เรือประมงพาณิชย์ ความยาวไม่เกิน ๒,๕๐๐ เมตร
  - เรือประมงพื้นบ้าน ความยาวไม่เกิน ๕๐๐ เมตร

เงื่อนไขการใช้งานเครื่องมือ (สำหรับเรือประมงพาณิชย์)

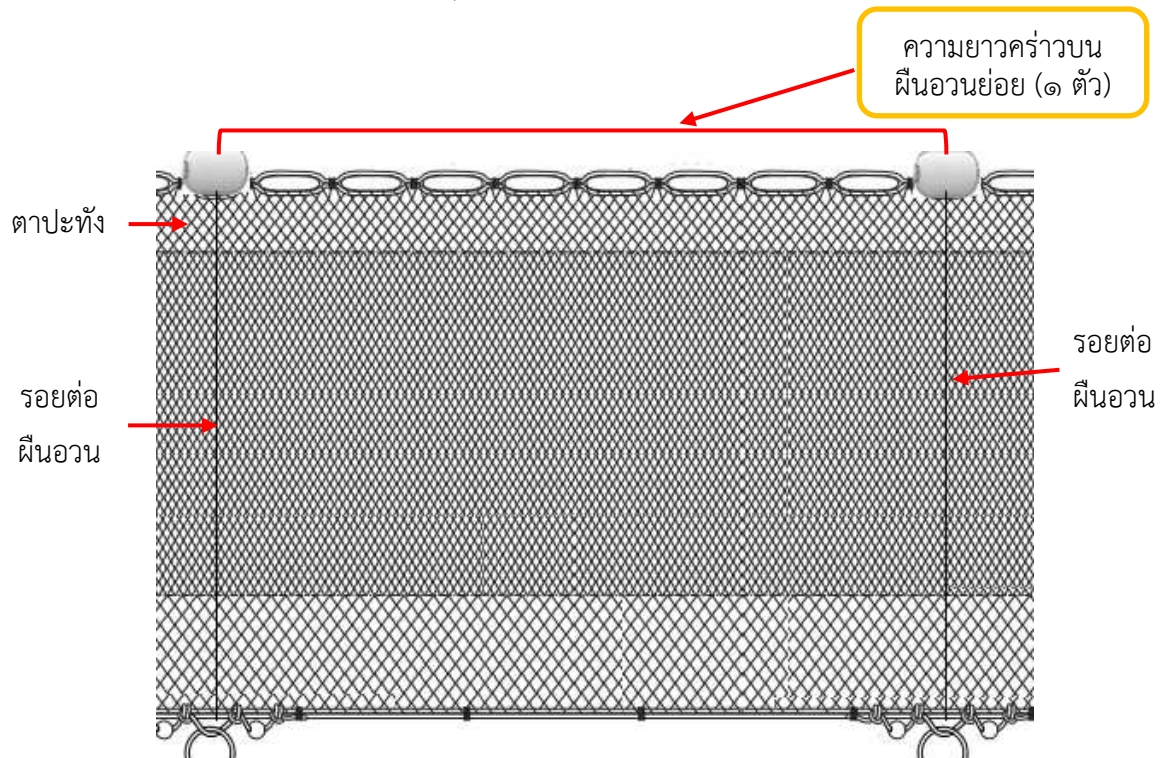
๑. พื้นที่ฝั่งอ่าวไทย ห้ามวางซึ่งประกอบการทำการประมงภายในเขต ๑๒ ไมล์ทะเลนับจากแนวชายฝั่ง
๒. พื้นที่ฝั่งทะเลอันดามัน ห้ามวางซึ่งประกอบการทำการประมงภายในเขต ๑๐ ไมล์ทะเลนับจากแนวชายฝั่ง

วิธีการวัดความยาวคร่าวบน (ด้านที่มีลูกกะสงหรือทุ่น)

๑. ความยาวคร่าวบน เริ่มจากจุดเริ่มต้นผืนอวนย่อยของหัวอวนด้านหนึ่งไปจนถึงจุดสุดท้ายของผืนอวนย่อยที่หัวอวนอีกด้านหนึ่ง
๒. ให้วัดจากจุดเริ่มต้นของผืนอวนย่อยไปจนถึงรอยต่อของผืนอวนย่อยที่ ๒ เมื่อวัดเสร็จแล้วให้สัมภาษณ์ชาวประมง (ไต) ว่าอวนปากนี้ประกอบด้วยอวนกี่ผืน (ตัว) แล้วนำมาคูณกับความยาวที่วัดได้ ก็จะเป็นความยาวทั้งหมดของอวนล้อมปากนั้น

วัดความยาวคร่าวบน

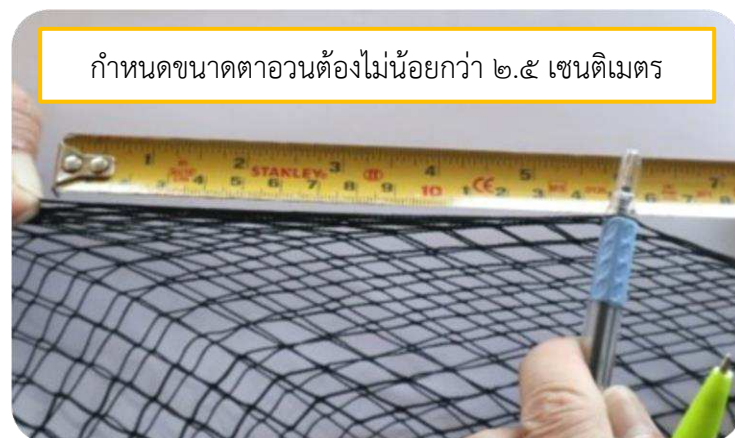
(เรือประมงพาณิชย์รวมไม่เกิน ๒,๕๐๐ เมตร และเรือประมงพื้นบ้านรวมไม่เกิน ๕๐๐ เมตร)

ภาพที่ ๒ ลักษณะฟีนอวนย่อยของอวนล้อมจับและตำแหน่งการวัดความยาว

วิธีการวัดขนาดตาอวน

๑. ให้วัดขนาดตาอวนบริเวณตัวอวน
๒. ให้เนื้ออวนอยู่ในสภาพเปียก แล้วนับตาอวน ๑๐ ตา ดึงตาอวนให้ตึงโดยปมกลางทั้งสองปมชนกัน (ในกรณีดึงแล้วไม่ตึงปมบนล่างไม่ชนกันให้วัดที่ละตาต่อกันจำนวน ๑๐ ตา)
๓. ใช้อุปกรณ์วัด วัดจากกึ่งกลางปมแรกของตาอวนที่ ๑ จนถึงกึ่งกลางปมสุดท้ายของตาอวนที่ ๑๐
๔. ความยาวรวมที่วัดได้หารด้วย ๑๐ ต้องไม่น้อยกว่า ๒.๕ เซนติเมตร
๕. ทำการวัดซ้ำ ๓ ครั้ง ในตำแหน่งที่แตกต่างกัน แล้วนำค่าที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย

ภาพที่ ๓ วิธีการวัดขนาดตาอวน (๑๐ ตา)

๑.๒ อวนล้อมจับปลากะตัก (Anchovy purse seine)

ภาพที่ ๔ เรือประมงอวนล้อมจับปลากะตัก

อวนล้อมจับปลากะตัก หมายถึง เครื่องมือประมงที่มีลักษณะเป็นผืนอวนคล้ายสีเหลี่ยมผืนผ้า มีตาขนาดเล็กใช้จับปลากะตักเป็นหลัก ด้านบนของผืนอวนมีเชือกคร่าวบนซึ่งมีห่วงผูกติดอยู่ ส่วนด้านล่างของผืนอวนเย็บติดกับเชือกคร่าวล่างโดยมีตีนหินถ่วงน้ำหนักของอวนให้จมเร็วขึ้นในขณะทำการประมงและมีห่วงผูกติดอยู่สำหรับร้อยสายมานเพื่อปิดวงอวน

มาตรฐานที่กำหนด

๑. ขนาดตาอวนตลอดทั้งผืนต้องมากกว่า ๐.๖ เซนติเมตร
๒. ความยาวคร่าวบน
  - เรือประมงพาณิชย์ ความยาวไม่เกิน ๑,๐๐๐ เมตร
  - เรือประมงพื้นบ้าน ความยาวไม่เกิน ๕๐๐ เมตร

เงื่อนไขการใช้งานเครื่องมือ (สำหรับเรือประมงพาณิชย์)

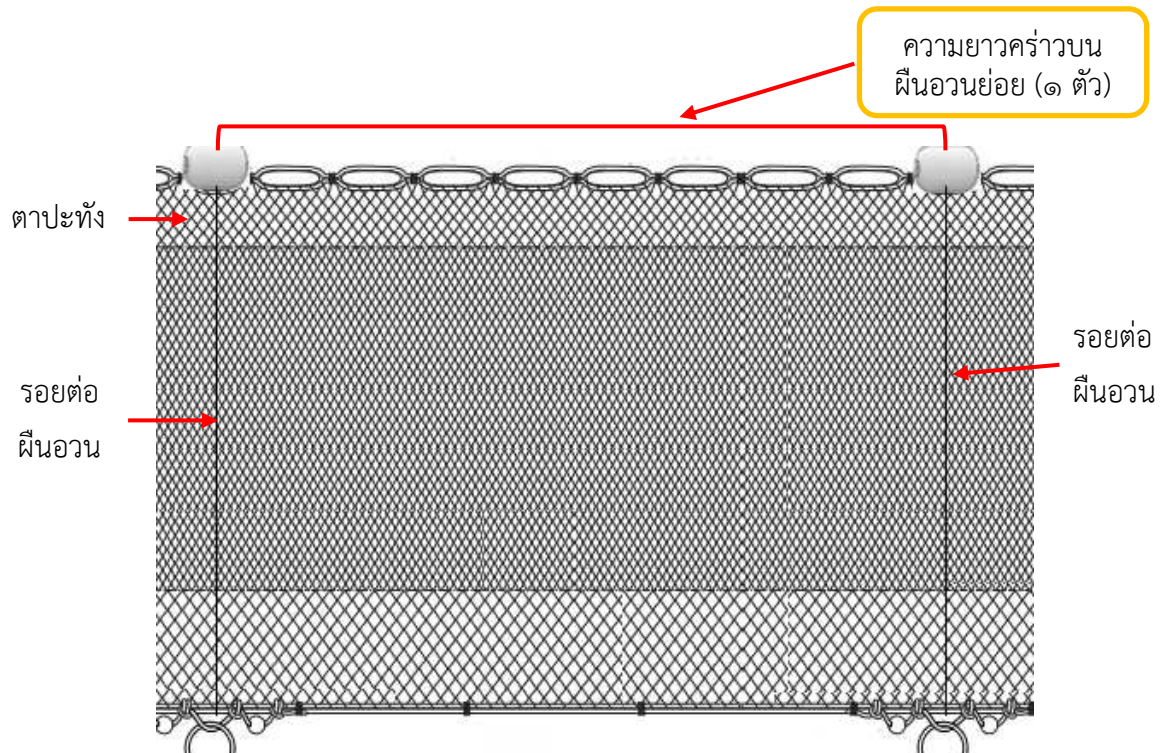
๑. พื้นที่ฝั่งอ่าวไทย ห้ามวางซั้งประกอบการทำการประมงภายในเขต ๑๒ ไมล์ทะเลนับจากแนวชายฝั่ง
๒. พื้นที่ฝั่งทะเลอันดามัน ห้ามวางซั้งประกอบการทำการประมงภายในเขต ๑๐ ไมล์ทะเลนับจากแนวชายฝั่ง

วิธีการวัดความยาวคร่าวบน (ด้านที่มีลูกกะสงหรือห่วง)

๑. ความยาวคร่าวบน เริ่มจากจุดเริ่มต้นผืนอวนย่อยของหัวอวนด้านหนึ่งไปจนถึงจุดสุดท้ายของผืนอวนย่อยที่หัวอวนอีกด้านหนึ่ง
๒. ให้วัดจากจุดเริ่มต้นของผืนอวนย่อยไปจนถึงรอยต่อของผืนอวนย่อยที่ ๒ เมื่อวัดเสร็จแล้วให้สัมภาษณ์ชาวประมง (ไต) ว่าอวนปากนี้ประกอบด้วยอวนกี่ผืน (ตัว) แล้วนำมาคูณกับความยาวที่วัดได้ ก็จะเป็นความยาวทั้งหมดของอวนล้อมปากนั้น

วัดความยาวคร่าวบน

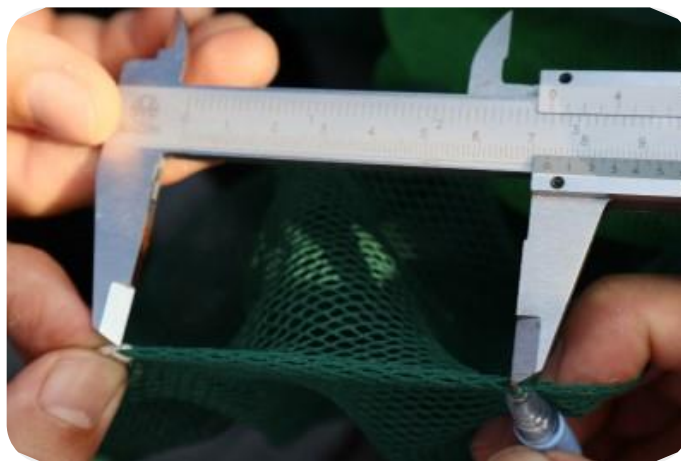
(เรือประมงพาณิชย์รวมไม่เกิน ๑,๐๐๐ เมตร และเรือประมงพื้นบ้านรวมไม่เกิน ๕๐๐ เมตร)

ภาพที่ ๕ ลักษณะผืนอวนย่อยของอวนล้อมจับปลากะตักและตำแหน่งการวัดความยาว

วิธีการวัดขนาดตาอวน

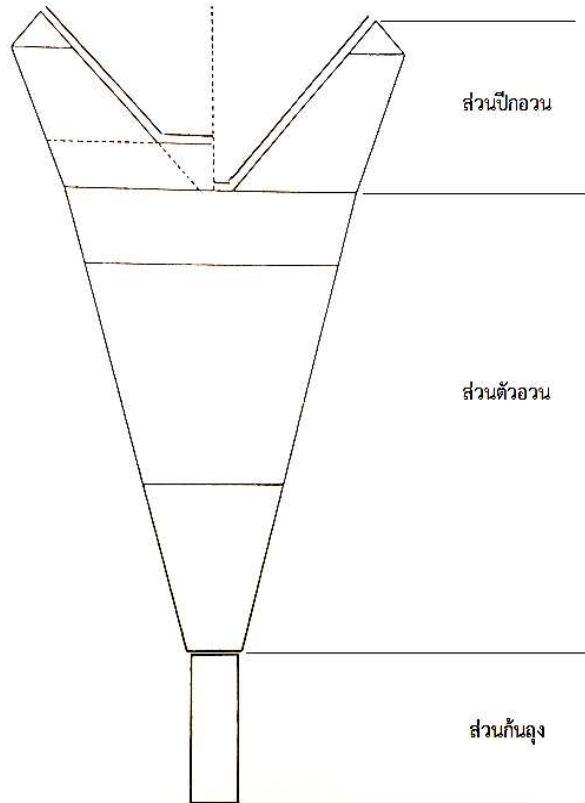
๑. ให้วัดขนาดตาอวนบริเวณตัวอวน
๒. ให้เนื้ออวนอยู่ในสภาพเปียก แล้วนับตาอวน ๑๐ ตา ดึงตาอวนให้ตึงโดยปมกลางทั้งสองปมชนกัน
๓. ใช้อุปกรณ์วัด วัดจากกึ่งกลางปมแรกของตาอวนที่ ๑ จนถึงกึ่งกลางปมสุดท้ายของตาอวนที่ ๑๐
๔. ความยาวรวมที่วัดได้ หารด้วย ๑๐ ต้องมากกว่า ๐.๖ เซนติเมตร
๕. ทำการวัดซ้ำ ๓ ครั้ง ในตำแหน่งที่แตกต่างกัน แล้วนำค่าที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย

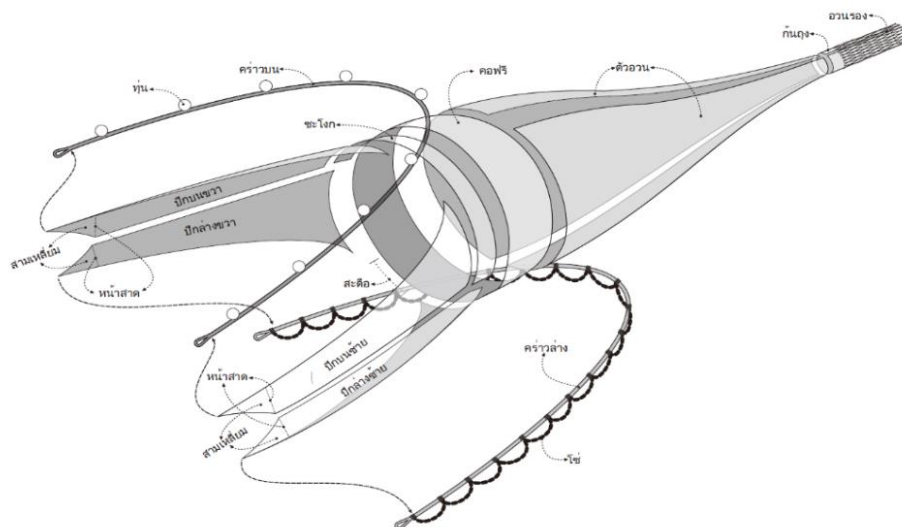
ภาพที่ ๖ วิธีการวัดขนาดตาอวน

๒. ประเภทเครื่องมืออวนลาก (Trawls) หมายถึง เครื่องมือประมงที่ใช้อวนลักษณะคล้ายถุง วิธีการใช้เครื่องมือจับสัตว์น้ำโดยการใช้เรือลากจูงอวนให้เคลื่อนที่ไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง การตรวจมาตรฐานเครื่องมือประมงมีอยู่ ๓ ชนิด ได้แก่ อวนลากแผ่นตะเฆ่ อวนลากคานถ่าง และอวนลากคู่

ส่วนประกอบของอวนลาก

ภาพที่ ๗ ส่วนประกอบของเครื่องมืออวนลาก

ภาพที่ ๘ ลักษณะโครงสร้างของเครื่องมืออวนลาก

๒.๑ อวนลากแผ่นตะเข้ (Otter board trawl)

อวนลากแผ่นตะเข้ หมายถึง เครื่องมืออวนลากที่ใช้แผ่นตะเข้ช่วยถ่างปากอวน ประกอบด้วย แผ่นตะเข้ ๒ ข้าง ติดอยู่หน้าปีกอวน ในประเทศไทยแผ่นตะเข้ นิยมทำด้วยไม้เนื้อแข็งเสริมกรอบเหล็ก รูปร่าง เป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีสายโซ่อยู่อีกด้านหนึ่งของแผ่นตะเข้ซึ่งจะต่อเข้ากับสายลาก

มาตรฐานที่กำหนด

๑. ความยาวของคร่าวล่าง
  - เรือประมงพาณิชย์ ไม่เกิน ๖๐ เมตร
  - เรือประมงพื้นบ้าน ไม่เกิน ๔๐ เมตร
๒. เนื้ออวนตลอดผืนต้องมีชั้นเดียว ยกเว้นบริเวณกันถูงและตาพรีสามารถมีอวนรองได้ โดยอวนรองต้องมีขนาดตาอวนไม่น้อยกว่า ๗ เซนติเมตร
๓. ขนาดของตาอวนกันถูงไม่น้อยกว่า ๔ เซนติเมตร
๔. ความยาวของอวนกันถูง
  - เรือประมงพาณิชย์ ขนาดน้อยกว่า ๒๐ ตันกรอส ต้องไม่น้อยกว่า ๓ เมตร
  - เรือประมงพาณิชย์ ขนาดตั้งแต่ ๒๐ ตันกรอสขึ้นไป ต้องไม่น้อยกว่า ๔ เมตร
  - เรือประมงพื้นบ้าน ต้องไม่น้อยกว่า ๓ เมตร
๕. กรณีอวนกันถูงใช้ด้ายคู่ขนาดด้ายไม่เกินทับ ๓๐
๖. ไม่ใช้เชือกหรือวัสดุใด ๆ ร้อยตาอวนในแนวขวาง ยกเว้นการร้อยปิดปลายอวนกันถูงและการร้อยเชือกเพื่อเชื่อมต่อระหว่างอวนกันถูงกับตาพรี
๗. ไม่มีวัสดุใด ๆ ซ้อนในถูงอวนกันถูง เว้นแต่มีเนื้ออวนปิดท้ายกันถูง (ลิ้น) ที่มีขนาดตาอวนไม่น้อยกว่า ๔ เซนติเมตร และมีความยาวไม่เกิน ๖๐ เซนติเมตร
๘. กรณีมีเชือกประคองกันถูงเพื่อป้องกันกันถูงแตก ให้เย็บเชือกประคองกันถูงติดกับกันถูงตามแนวยาวได้ การเย็บติดต้องเป็นลักษณะเส้นเชือกประคองกันถูงหย่อนตลอดความยาว โดยมีเชือกประคองกันถูงทั้งหมดไม่เกิน ๖ เส้น สำหรับเรือขนาดน้อยกว่า ๒๐ ตันกรอส และมีเชือกประคองกันถูงทั้งหมดไม่เกิน ๘ เส้น สำหรับเรือขนาดตั้งแต่ ๒๐ ตันกรอสขึ้นไป

ภาพที่ ๙ เรือประมงอวนลากแผ่นตะเข้

ภาพที่ ๑๐ ลักษณะของแผ่นตะเข้

การวัดความยาวคร่าวล่าง

๑. ใช้เครนหรือรอกของเรือยกบริเวณกึ่งกลางของคร่าวล่างขึ้น (กรณีวนอยู่บนเรือ)
๒. เริ่มวัดจากบริเวณหูวน จุดที่เนื้อวนเย็บมาดกับเชือกคร่าวล่าง จนถึงกึ่งกลางของเชือกคร่าวล่าง
๓. นำความยาวที่วัดได้คูณสอง ความยาวที่ได้จะเป็นความยาวรวมของเชือกคร่าวล่าง
๔. ความยาวคร่าวล่าง ไม่เกิน ๖๐ เมตร

ภาพที่ ๑๑ จุดเริ่มต้นการวัดความยาวคร่าวล่าง (บริเวณหูวน จุดที่เนื้อวนเย็บมาดกับเชือกคร่าวล่าง)

ภาพที่ ๑๒ จุดกึ่งกลางของเชือกคร่าวล่าง (บริเวณสะดือ)

ภาพที่ ๑๓ วิธีวัดความยาวคร่าวล่างของอวนลากแผ่นตะเฆ่ (กรณีอวนวางบนพื้น)

การวัดความยาวของกันถุง

๑. เริ่มวัดจากท้ายสุดของอวนกันถุง บริเวณจุดผูกปิดกันถุงอวนไปถึงจุดที่มีการเย็บอวนกันถุงต่อกับเนื้ออวนที่เป็นตัวอวน

๒. ความยาวที่วัดให้เป็นไปตามข้อกำหนดกำหนด

- เรือประมงพาณิชย์ขนาดน้อยกว่า ๒๐ ตันกรอส ต้องไม่น้อยกว่า ๓ เมตร
- เรือประมงพาณิชย์ขนาดตั้งแต่ ๒๐ ตันกรอสขึ้นไป ต้องไม่น้อยกว่า ๔ เมตร
- เรือประมงพื้นบ้าน ต้องไม่น้อยกว่า ๓ เมตร

จุดเริ่มมัดอวนกันถูง

ภาพที่ ๑๔ จุดผูกปิดกันถูงอวน

ภาพที่ ๑๕ จุดที่มีการเย็บอวนกันถูงเพื่อเชื่อมต่อกับตาพรีของตัวอวน

ภาพที่ ๑๖ วิธีการวัดความยาวอวนกันฉุง

การวัดขนาดตาอวนกันฉุง

ตามประกาศกรมประมง กำหนดขนาดตาอวนกันฉุงของอวนลากต้องมีขนาดช่องตาอวนไม่น้อยกว่า ๔ เซนติเมตร ในการวัดขนาดตาอวนกันฉุงของอวนลากมีวิธีการวัด ดังนี้

๑. วัดอวนในขณะที่อวนเปียกน้ำ เพื่อให้อวนอยู่ในสภาพเสมือนกำลังถูกใช้งาน
๒. ดึงฝืนอวนกันฉุงในตึงอยู่ในลักษณะเส้นตรง โดยให้ปมของอวนอยู่ตรงกัน
๓. นับจำนวนตาอวนต่อกันในแนวเส้นตรงจำนวน ๒๐ ตาอวนต่อกัน
๔. ใช้อุปกรณ์วัด วัดความยาวระหว่างกึ่งกลางปมแรกของตาอวนที่ ๑ ถึงกึ่งกลางปมสุดท้ายของตาอวนที่ ๒๐ ความยาวมีหน่วยเป็นเซนติเมตร
๕. นำความยาวที่ได้หารด้วย ๒๐
๖. เปลี่ยนตำแหน่งที่จะวัดขนาดตาอวนกันฉุงของอวนลากตำแหน่งใหม่ ทำการวัดซ้ำโดยวิธีเดิมรวม ๓ ซ้ำ แล้วนำค่าที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย
๗. ค่าเฉลี่ยของขนาดตาอวนกันฉุงของอวนลากที่ได้ ต้องไม่น้อยกว่า ๔ เซนติเมตร

** หมายเหตุ ในกรณีที่ไม่สามารถดึงอวน ๒๐ ตาให้ตึง (กรณีด้ายคู่) ทำให้ค่าเฉลี่ยขนาดตาอวนน้อยกว่า ๔ เซนติเมตร ให้วัดทีละตาไม่น้อยกว่า ๕ ครั้ง โดยค่าเฉลี่ยที่ได้ต้องไม่น้อยกว่า ๔ เซนติเมตร

ภาพที่ ๑๗ การวัดขนาดตาอวนกันถูง ๑ ตา (วัดจากกึ่งกลางปมด้านหนึ่งถึงกึ่งกลางปมอีกด้านหนึ่ง)

การวัดขนาดตาอวนรองกันถูง

๑. ถูงรองกันถูงอยู่ด้านนอกของอวนกันถูง
๒. นับตาอวน ๑๐ ตา แล้วดึงตาอวนให้ตึงโดยปมกลางทั้งสองปมชนกัน (ในกรณีตึงแล้วไม่ตึงปมบนล่างไม่ชนกันให้วัดทีละตาต่อกันจำนวน ๑๐ ตา)
๓. ใช้อุปกรณ์วัด วัดจากกึ่งกลางปมแรกของตาอวนที่ ๑ จนถึงกึ่งกลางปมสุดท้ายของตาอวนที่ ๑๐
๔. ความยาวรวมที่วัดได้หารด้วย ๑๐ ต้องไม่น้อยกว่า ๗ เซนติเมตร
๕. ทำการวัดซ้ำ ๓ ครั้ง ในตำแหน่งที่แตกต่างกัน แล้วนำค่าที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย

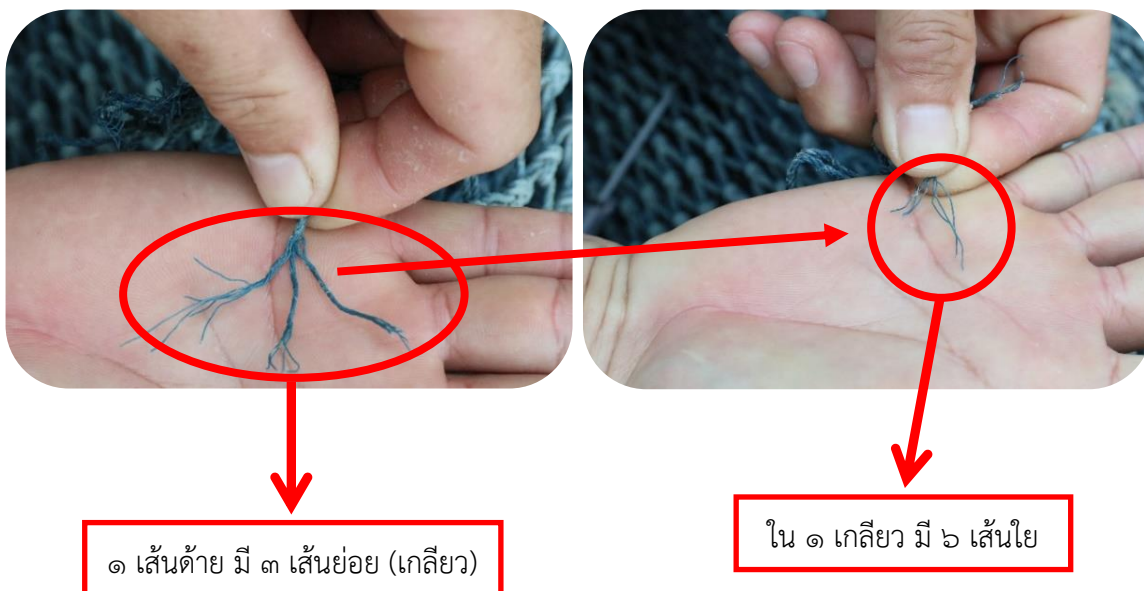
ภาพที่ ๑๘ การวัดขนาดตาอวนรองกันถูง ๑ ตา

การนับจำนวนเส้นด้าย

๑. นำเนื้ออวนกันถูงมา ๑ เส้น แล้วคลี่ด้ายออกจากกัน
๒. นับจำนวนเส้นใยในด้าย ๑ เส้น จะต้องไม่เกิน ๓๐ เส้นใย (ทับ ๓๐)

ภาพที่ ๑๙ ลักษณะของเนื้ออวนกันถุง ๑ เส้น ที่คลี้ออก

ภาพที่ ๒๐ วิธีการนับจำนวนเส้นใย (ด้าย ๑ เส้น มี ๓ เส้นย่อย (เกลียว) ใน ๑ เกลียวมี ๖ เส้นใย) ซึ่งตามภาพนี้ ๑ เส้นด้ายมี ๑๘ เส้นใย (ทับ ๑๘)

๒.๒ อวนลากคานถ่าง (Beam trawl)

อวนลากคานถ่าง หมายถึง เครื่องมืออวนลากที่ใช้คานช่วยถ่างปากอวน อาจมีการเรียกอีกชื่อว่าอวนลากข้างหรือลากแขก โดยคานจะเป็นโลหะหรือเหล็กวางขวางด้านหน้าใกล้กับปากอวน เพื่อให้ปากอวนกางออก

มาตรฐานที่กำหนด

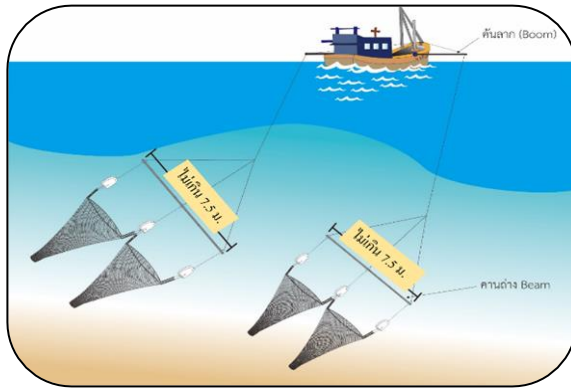
๑. จำนวนอวนที่ใช้ขณะทำการประมง
  - เรือประมงพาณิชย์ ไม่เกิน ๘ ปาก
  - เรือประมงพื้นบ้าน ไม่เกิน ๔ ปาก
๒. คานประกอบทำการประมง ไม่เกิน ๒ คาน
๓. ความยาวคาน
  - เรือประมงพาณิชย์ ข้างละไม่เกิน ๗.๕ เมตร
  - เรือประมงพื้นบ้าน ข้างละไม่เกิน ๓.๕ เมตร
๔. ขนาดของตาอวนทั้งผืนไม่น้อยกว่า ๔ เซนติเมตร
๕. เนื้ออวนตลอดผืนต้องมีชั้นเดียว ยกเว้นบริเวณก้นอวนและตาพรีสามารถมีอวนรองได้ โดยอวนรองต้องมีขนาดตาอวนไม่น้อยกว่า ๗ เซนติเมตร
๖. ไม่ใช่เชือกหรือวัสดุใด ๆ ร้อยตาอวนในแนวขวาง ยกเว้นการร้อยปิดปลายอวนก้นอวนและการร้อยเชือกเพื่อเชื่อมต่อระหว่างอวนก้นอวนกับตาพรี
๗. ไม่มีวัสดุใด ๆ ซ้อนในอวนก้นอวน

ภาพที่ ๒๑ เรือประมงอวนลากคานถ่าง

การวัดความยาวของคาน

วัดความยาวคานทุกคานโดยใช้อุปกรณ์วัดจากปลายคานด้านหนึ่งไปยังปลายคานอีกด้านหนึ่ง

ภาพที่ ๒๒ วิธีการวัดความยาวของคานถ่าง

ภาพที่ ๒๓ จุดที่มีการเย็บเนื้ออวนให้ติดกับเชือกคร่าวล่าง

การวัดขนาดตาอวนก้นถุ้ง

ตามประกาศกรมประมง กำหนดขนาดตาอวนก้นถุ้งของอวนลากต้องมีขนาดช่องตาอวนไม่น้อยกว่า ๔ เซนติเมตร ในการวัดขนาดตาอวนก้นถุ้งของอวนลากมีวิธีการวัดดังนี้

๑. วัดอวนในขณะที่อวนเปียกน้ำ เพื่อให้อวนอยู่ในสภาพเสมือนกำลังถูกใช้งาน
๒. ดึงพื้นอวนก้นถุ้งให้ตั้งอยู่ในลักษณะเส้นตรง โดยให้ปมของอวนอยู่ตรงกัน
๓. นับจำนวนตาอวนต่อกันในแนวเส้นตรงจำนวน ๒๐ ตา
๔. ใช้อุปกรณ์วัด วัดความยาวระหว่างกึ่งกลางปมแรกของตาอวนที่ ๑ ถึงกึ่งกลางปมสุดท้ายของตาอวนที่ ๒๐ ความยาวมีหน่วยเป็นเซนติเมตร
๕. นำความยาวที่ได้หารด้วย ๒๐
๖. เปลี่ยนตำแหน่งที่จะวัดขนาดตาอวนก้นถุ้งของอวนลากตำแหน่งใหม่ ทำการวัดซ้ำโดยวิธีเดิมรวม ๓ ซ้ำ แล้วนำค่าที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย
๗. ค่าเฉลี่ยของขนาดตาอวนของอวนลากคานถ่างที่ได้ต้องไม่น้อยกว่า ๔ เซนติเมตร

** หมายเหตุ ในกรณีที่ไม่สามารถดึงอวน ๒๐ ตาให้ตั้ง (กรณีด้ายคู่) ให้วัดทีละตาไม่น้อยกว่า ๑๐ ครั้ง โดยค่าเฉลี่ยที่ได้ต้องไม่น้อยกว่า ๔ เซนติเมตร

ภาพที่ ๒๔ บริเวณด้านท้องของอวนก้นถุง

การวัดขนาดตาอวนรองก้นถุง

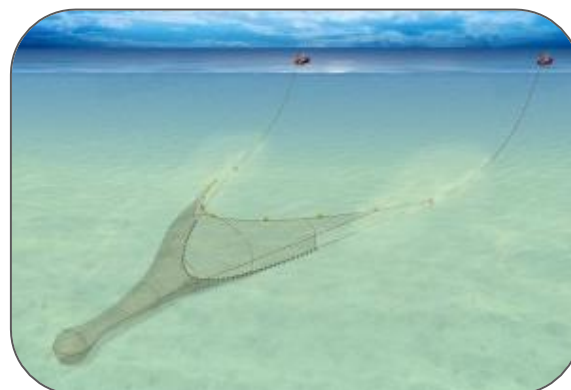
๑. อวนรองก้นถุงอยู่ด้านนอกของอวนก้นถุง
๒. นับตาอวน ๑๐ ตา แล้วดึงตาอวนให้ตึงโดยปมกลางทั้งสองปมชนกัน (ในกรณีตึงแล้วไม่ตึงปมบนล่างไม่ชนกันให้วัดทีละตาต่อกันจำนวน ๑๐ ตา)
๓. ใช้อุปกรณ์วัด วัดจากกึ่งกลางปมแรกของตาอวนที่ ๑ จนถึงกึ่งกลางปมสุดท้ายของตาอวนที่ ๑๐
๔. ความยาวรวมที่วัดได้หารด้วย ๑๐ ต้องไม่น้อยกว่า ๗ เซนติเมตร
๕. ทำการวัดซ้ำ ๓ ครั้ง ในตำแหน่งที่แตกต่างกัน แล้วนำค่าที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย

ภาพที่ ๒๕ อวนรองก้นถุง

๒.๓ อวนลากคู่ (Pair trawl)

อวนลากคู่ หมายถึง การทำประมงด้วยเครื่องมืออวนลากโดยใช้เรือประมง ๒ ลำ ทำหน้าที่ลากอวนและถ่างปากอวน โดยเรือทั้ง ๒ ลำ มีความเร็วของเรือขณะลากอวนที่เท่ากัน

ภาพที่ ๒๖ วิธีการทำประมงอวนลากคู่

ภาพที่ ๒๗ เรือประมงอวนลากคู่

มาตรฐานที่กำหนด

๑. ขนาดตาอวนกันถุ้งต้องไม่น้อยกว่า ๔ เซนติเมตร
๒. ความยาวคร่าวล่าง ไม่เกิน ๑๐๐ เมตร
๓. เนื้ออวนตลอดผืนต้องมีชั้นเดียว ยกเว้นบริเวณกันถุ้งและตาพรีสามารถมีอวนรองได้ โดยอวนรองต้องมีขนาดตาอวนไม่น้อยกว่า ๗ เซนติเมตร
๔. ความยาวอวนกันถุ้งต้องไม่น้อยกว่า ๖ เมตร
๕. กรณีอวนกันถุ้งใช้ด้ายคู่ ขนาดด้ายต้องไม่เกินทับ ๓๐
๖. ไม่ใช่เชือกหรือวัสดุใด ๆ ร้อยตาอวนในแนวขวาง ยกเว้นการร้อยปิดปลายอวนกันถุ้งและการร้อยเชือกเพื่อเชื่อมต่อระหว่างอวนกันถุ้งกับตาพรี

๗. ไม่มีวัสดุใด ๆ ซ้อนในถุงอวนกันถุง เว้นแต่สามารถมีเนื้ออวนปิดท้ายกันถุง (ลิ้น) ขนาดตาอวนไม่น้อยกว่า ๔ เซนติเมตร และมีความยาวไม่เกิน ๖๐ เซนติเมตร

๘. กรณีมีเชือกประคองกันถุงเพื่อป้องกันกันถุงแตก ให้เย็บเชือกประคองกันถุงติดกับกันถุงตามแนวยาวได้ การเย็บติดต้องเป็นลักษณะเส้นเชือกประคองกันถุงหย่อนตลอดความยาว โดยมีเชือกประคองกันถุงทั้งหมดไม่เกิน ๘ เส้น

การวัดความยาวคร่าวล่าง

๑. ใช้ครนของเรือยกบริเวณกึ่งกลางของคร่าวล่างขึ้น (กรณีอวนอยู่บนเรือ)
๒. เริ่มวัดจากบริเวณหูอวน จุดที่เนื้ออวนเย็บมาติดกับเชือกคร่าวล่าง จนถึงกึ่งกลางของเชือกคร่าวล่าง
๓. นำความยาวที่วัดได้คูณสอง ความยาวที่ได้จะเป็นความยาวรวมของเชือกคร่าวล่าง

ภาพที่ ๒๘ จุดเริ่มต้นการวัดคร่าวล่าง (บริเวณหูอวน จุดที่เนื้ออวนเย็บมาติดกับเชือกคร่าวล่าง)

ภาพที่ ๒๙ จุดกึ่งกลางของเชือกคร่าวล่าง (บริเวณสะดือ)

การวัดความยาวของกันถุง

๑. เริ่มวัดจากจุดท้ายสุดของอวนกันถุง บริเวณจุดที่ผูกปิดกันถุงอวนไปถึงจุดที่มีการเย็บอวนกันถุงเพื่อเชื่อมต่อกับตาพริของตัวอวน
๒. ความยาวที่วัดได้ต้องไม่น้อยกว่า ๖ เมตร

ภาพที่ ๓๐ ภาพแสดงจุดผูกปิดกันถุงอวน

ภาพที่ ๓๑ จุดที่มีการเย็บอวนกันถุงเพื่อเชื่อมต่อกับตาพริของตัวอวน (เช่นเดียวกับภาพที่ ๑๕) ที่ถูกคลุมด้วยอวนรองกันถุง

ภาพที่ ๓๒ วิธีการวัดความยาวอวนกันถุง

การวัดขนาดตาอวนก้นถุง

ตามประกาศกรมประมง กำหนดขนาดตาอวนก้นถุงของอวนลากต้องมีขนาดช่องตาอวนไม่น้อยกว่า ๔ เซนติเมตร ในการวัดขนาดตาอวนก้นถุงของอวนลากมีวิธีการวัด ดังนี้

๑. วัดอวนในขณะที่อวนเปียกน้ำ เพื่อให้อวนอยู่ในสภาพเสมือนกำลังถูกใช้งาน
๒. ให้ดึงฝืนอวนก้นถุงให้ตั้งอยู่ในลักษณะเส้นตรง โดยให้ปมของอวนอยู่ตรงกัน
๓. นับจำนวนตาอวนต่อกันในแนวเส้นตรงจำนวน ๒๐ ตาอวนต่อกัน
๔. ใช้อุปกรณ์วัด วัดความยาวระหว่างกึ่งกลางปมแรกของตาอวนที่ ๑ ถึงกึ่งกลางปมสุดท้ายของตาอวนที่ ๒๐ ความยาวมีหน่วยเป็นเซนติเมตร
๕. นำความยาวที่ได้หารด้วย ๒๐
๖. เปลี่ยนตำแหน่งที่จะวัดขนาดตาอวนก้นถุงของอวนลากตำแหน่งใหม่ ทำการวัดซ้ำโดยวิธีเดิมรวม ๓ ซ้ำ แล้วนำค่าที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย
๗. ค่าเฉลี่ยของขนาดตาอวนก้นถุงของอวนลากที่ได้ต้องไม่น้อยกว่า ๔ เซนติเมตร

**หมายเหตุ ในกรณีที่ไม่สามารถดึงอวน ๒๐ ตาให้ตั้ง (กรณีด้ายคู่) ให้วัดทีละตาไม่น้อยกว่า ๕ ครั้ง โดยค่าเฉลี่ยที่ได้ต้องไม่น้อยกว่า ๔ เซนติเมตร

ภาพที่ ๓๓ ลักษณะการวัดตาอวนก้นถุง

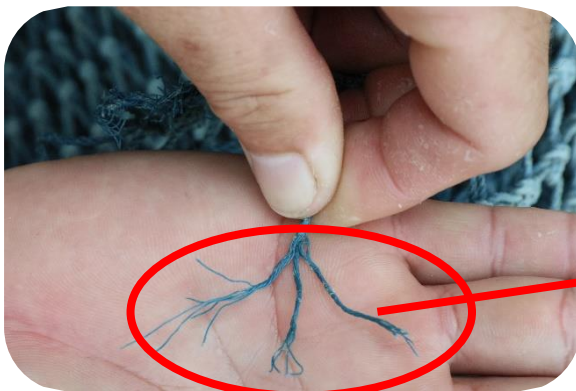
ภาพที่ ๓๔ ลักษณะตาอวนรอกันถุ้งที่จะต้องทำการวัด

การวัดขนาดตาอวนรอกันถุ้ง

๑. ถุ้งรอกันถุ้งอยู่ด้านนอกของอวนกันถุ้ง
๒. นับตาอวน ๑๐ ตา แล้วดึงตาอวนให้ตึงโดยปมกลางทั้งสองปมชนกัน (ในกรณีตึงแล้วไม่ตึงปมบนล่างไม่ชนกันให้วัดที่ละตาต่อกันจำนวน ๑๐ ตา)
๓. ใช้อุปกรณ์วัด วัดจากกึ่งกลางปมแรกของตาอวนที่ ๑ จนถึงกึ่งกลางปมสุดท้ายของตาอวนที่ ๑๐
๔. ความยาวรวมที่วัดได้หารด้วย ๑๐ ต้องไม่น้อยกว่า ๗ เซนติเมตร
๕. ทำการวัดซ้ำ ๓ ครั้ง ในตำแหน่งที่แตกต่างกัน แล้วนำค่าที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย

การนับจำนวนเส้นด้าย

๑. นำเนื้ออวนกันถุ้งมา ๑ เส้น แล้วคลี่ด้ายออกจากกัน
๒. นับจำนวนเส้นใยในด้าย ๑ เส้น จะต้องไม่เกิน ๓๐ เส้นใย (ทับ ๓๐) (PE ๓๕๐ D/๓๐)

๑ เส้นด้าย มี ๓ เส้นย่อย (เกลียว)

ใน ๑ เกลียว มี ๖ เส้นใย

ภาพที่ ๓๕ วิธีการนับจำนวนเส้นด้าย (เส้นด้าย ๑ เส้นมี ๓ เส้นย่อย (เกลียว) ใน ๑ เกลียวมี ๖ เส้นใย)

๓. ประเภทเครื่องมือคราด (Dredges) หมายถึง เครื่องมือประมงที่มีลักษณะคล้ายตะแกรง ทำการประมงโดยวิธีชูดชะ เพื่อจับสัตว์น้ำที่อยู่บริเวณหน้าดินโดยใช้เรือประกอบเครื่องยนต์

๓.๑ คราดหอยลาย (Short-necked clam dredges) คราดหอยแครง (Ark shell dredges) และคราดหอยอื่น (Other dredges)

คราดหอยลาย คราดหอยแครง และคราดหอยอื่น มีลักษณะเป็นตะแกรงเหล็ก รูปทรงคล้ายกล่องสี่เหลี่ยมผืนผ้าค่อนข้างแบน ด้านหน้าเปิดออกและสูงกว่าด้านท้ายหรือกั้นตะแกรง ซี่ตะแกรงเป็นเหล็กเส้นวางห่างกัน ส่วนที่เป็นโครงเป็นเหล็กเส้นหรือท่อ ส่วนขอบล่างของปากคราดใช้เหล็กแผ่นเชื่อมติดกับโครงด้านล่าง ทำมุมเฉียงกับระดับพื้นประมาณ ๓๐ องศา

มาตรฐานที่กำหนด

๑. ความกว้างของปากคราดไม่เกินกว่า ๓.๕ เมตร
๒. ระยะห่างระหว่างซี่คราดต้องไม่น้อยกว่า ๑.๒ เซนติเมตร และไม่เกิน ๓ เซนติเมตร
๓. ไม่มีแท่งซี่เหล็กติดบริเวณที่ปากคราด

เงื่อนไขการใช้งานเครื่องมือ

เรือประมงที่ใช้ประกอบเครื่องมือคราดหอยต้องมีความยาวเรือไม่เกิน ๑๘ เมตร

ภาพที่ ๓๖ เรือประมงคราดหอย

วิธีการวัดระยะห่างของซี่คราด

วัดระยะห่างระหว่างซี่คราดด้านในซี่หนึ่งไปยังด้านในอีกซี่หนึ่งที่อยู่ใกล้กัน

ภาพที่ ๓๗ วิธีการวัดระยะห่างซี่คราด

๓.๒ คราดปลิงทะเล (Sea cucumber dredge) มี ๒ แบบ ได้แก่

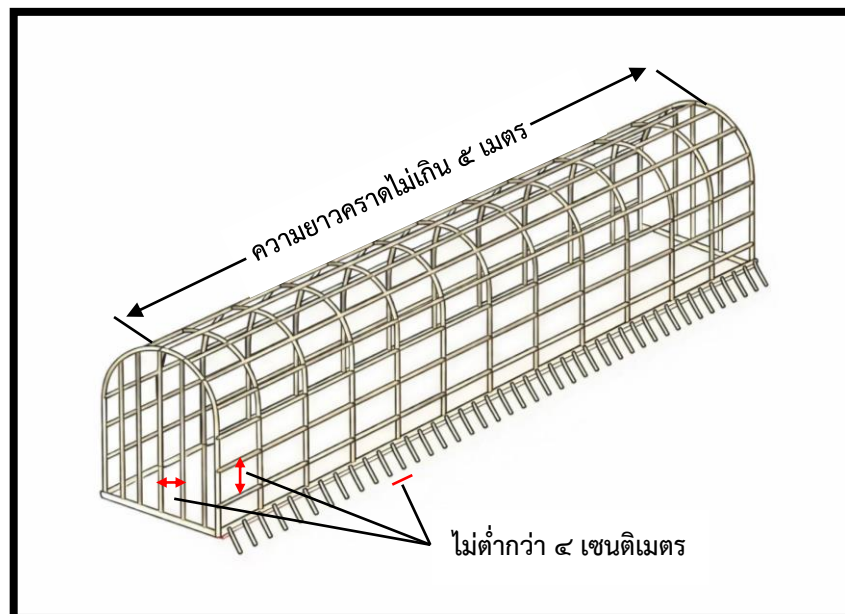
๑. คราดปลิงทะเลแบบตะแกรงซี่คราด มีลักษณะเป็นรูปทรงคล้ายกล่องสี่เหลี่ยมผืนผ้า ค่อนข้างแบน ด้านหน้าเปิดออกและสูงกว่าด้านหลังหรือก้นตะแกรง ซี่ตะแกรงเป็นเหล็กเส้นวางห่างกัน ส่วนที่เป็นโครงเป็นเหล็กเส้นหรือท่อ ส่วนขอบล่างของปากคราดใช้ซี่เหล็กเชื่อมติดกับโครงด้านล่าง ทำมุมเฉียงกับระดับพื้นประมาณ ๓๐ องศา

มาตรฐานที่กำหนด

๑. ความยาวของคราดไม่เกิน ๕ เมตร
๒. ระยะห่างระหว่างตะแกรงซี่คราดไม่ต่ำกว่า ๔ เซนติเมตร
๓. แหงซี่เหล็กที่ติดบริเวณที่ปากคราดระยะห่างไม่ต่ำกว่า ๔ เซนติเมตร

ภาพที่ ๓๘ ลักษณะของคราดปลิงทะเลแบบตะแกรงซี่คราด

ภาพที่ ๓๙ วิธีการวัดระยะห่างของซี่คราด

วิธีการวัดระยะห่างของซี่คราด

วัดระยะห่างระหว่างซี่คราดด้านในซี่หนึ่งไปยังด้านในอีกซี่หนึ่งที่อยู่ใกล้กันต้องไม่ต่ำกว่า ๔ เซนติเมตร

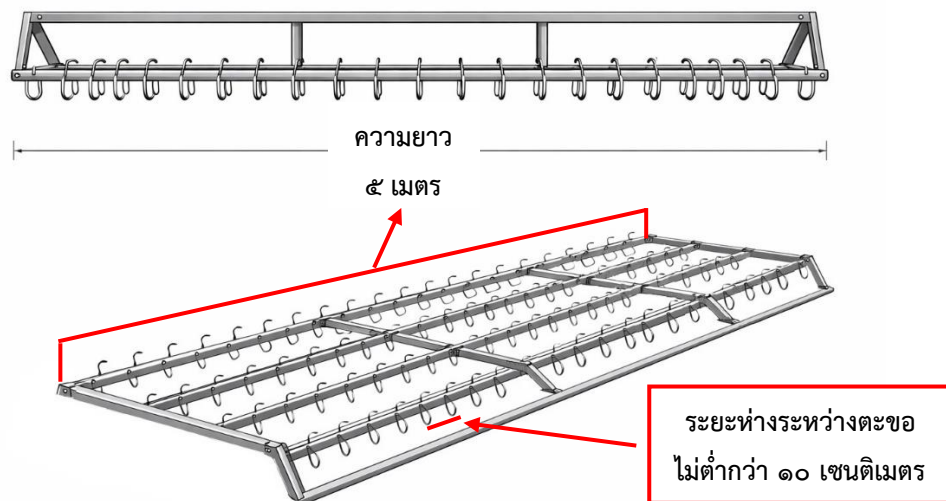
๒. คราดปลิงทะเลแบบตะแกรงตะขอ มีลักษณะเป็นตะแกรงโลหะทรงสี่เหลี่ยม มีคานสำหรับติดตะขอ ๓ - ๕ แถว โดยตะขอมีระยะห่างเท่าๆ กัน ส่วนขอบด้านหน้าของปากคราดใช้คานเชื่อมติดทำมุมเฉียงกับระดับพื้นประมาณ ๓๐ องศา

มาตรฐานที่กำหนด

๑. ความยาวของคราดไม่เกิน ๕ เมตร
๒. จำนวนคานสำหรับติดตะขอไม่เกิน ๕ แถว
๓. ระยะห่างระหว่างตะขอไม่ต่ำกว่า ๑๐ เซนติเมตร

ภาพที่ ๔๐ ลักษณะของคราดปลิงทะเลแบบตะแกรงตะขอ

ภาพที่ ๔๑ วิธีการวัดระยะห่างของตะขอ

วิธีการวัดระยะห่างของตะขอ

วัดระยะห่างระหว่างตะขออันหนึ่งไปยังตะขออีกอันหนึ่งที่อยู่ใกล้กัน ต้องไม่ต่ำกว่า ๑๐ เซนติเมตร

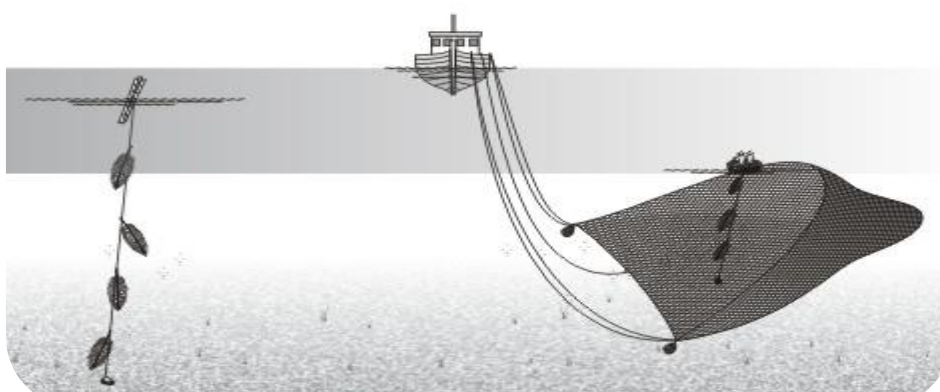
๔. ประเภทเครื่องมืออวนซ้อน/อวนยก (Lift nets) หมายถึง เครื่องมือประมงที่ใช้ผืนอวนจับสัตว์น้ำ โดยวางอวนในแนวตั้งหรือแนวราบแล้วรอให้สัตว์น้ำเข้ามา ซึ่งอาจใช้เหยื่อ ชิ่ง หรือแสงไฟ เพื่อล่อสัตว์น้ำให้เข้ามากลางอวนแล้วซ้อนหรือยกอวนขึ้นทันที ทั้งนี้ การตรวจมาตรฐานเครื่องมือประมงประเภทนี้มี ๒ ชนิด ได้แก่ อวนซ้อนปลาจะละเม็ด และอวนซ้อน/ยกปลาเกตุ

๔.๑ อวนซ้อนปลาจะละเม็ด (Pomfret lift net)

รูปทรงของอวนมีลักษณะคล้ายบั้งก็ แต่ถ้ามองจากด้านบนจะเห็นแนวท่อนเป็นรูปสามเหลี่ยมหรือตัว Y เครื่องมือชนิดนี้เป็นอีกเครื่องมือหนึ่งที่ต้องใช้งานร่วมกับชิ่ง

มาตรฐานที่กำหนด

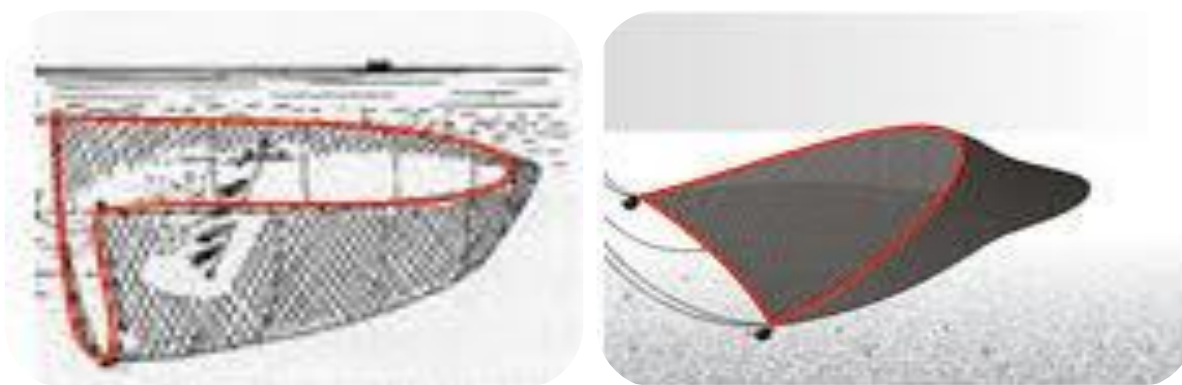
คร่าวรอบปากอวนทุกด้านรวมกันไม่เกิน ๕๐๐ เมตร

ภาพที่ ๔๒ ลักษณะของเครื่องมืออวนซ้อนปลาจะละเม็ดขณะทำการประมง

วิธีการตรวจวัดเครื่องมืออวนซ้อนปลาจะละเม็ด

การวัดความยาวคร่าวโดยรอบ วัดความยาวของสายคร่าวรอบปากอวนทุกด้าน

ภาพที่ ๔๓ วิธีการวัดความยาวเชือกคร่าวรอบปากอวนทุกด้านรวมกัน

๔.๒ อวนช้อน/ยกปลาตะกั้ง (Anchovy lift net)

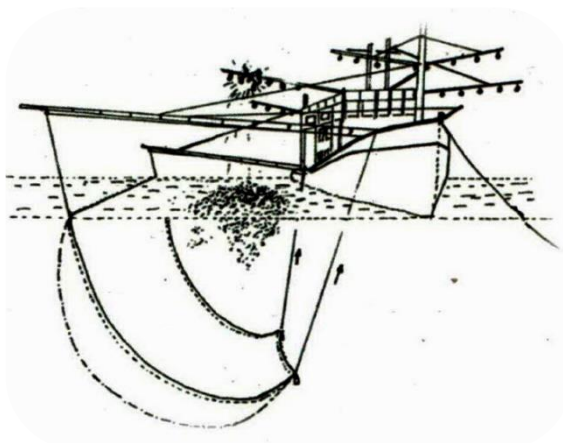
เครื่องมือประมงที่ใช้มีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยม วิธีการใช้เครื่องมือจับสัตว์น้ำจะวางอวนทิ้งไว้ในแนวตั้งหรือแนวราบ และยกหรือดึงอวนขึ้นทันทีเมื่อต้องการจับสัตว์น้ำ

มาตรฐานที่กำหนด

๑. ขนาดของตาอวนต้องมากกว่า ๐.๖ เซนติเมตร
๒. ความยาวคร่าวบนทั้ง ๔ ด้าน
  - เรือประมงพาณิชย์ รวมกันไม่เกิน ๑๒๐ เมตร
  - เรือประมงพื้นบ้าน รวมกันไม่เกิน ๘๕ เมตร

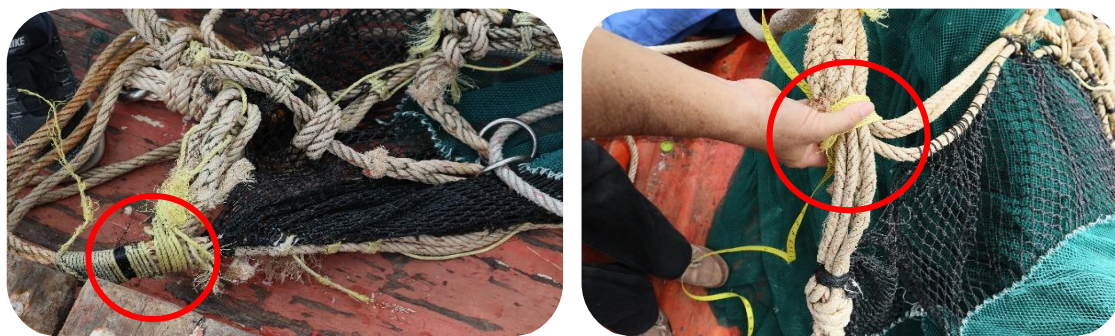
ภาพที่ ๔๔ เรือประมงอวนช้อน/ยกปลาตะกั้ง

ภาพที่ ๔๕ ลักษณะของเครื่องมืออวนช้อน/ยกปลาตะกั้งขณะทำการประมง (กรมประมง, ๒๕๕๙)

การวัดความยาวคร่าวโดยรอบ

๑. วัดความยาวของสายคร่าวรอบปากอวนทั้ง ๔ ด้าน
๒. เริ่มวัดจากบริเวณหูอวนจุดที่เชือกคร่าว ๒ ด้านมาวัดติดกันไปยังหูอวนที่อยู่ถัดไป

ภาพที่ ๔๖ ด้านมุมสุดของคร่าวบนที่อยู่บริเวณด้านหัวเรือและท้ายเรือ

ภาพที่ ๔๗ การวัดความยาวสายคร่าววนซ้อน/ยกปลากะตัก

การวัดขนาดตาอวน

๑. ให้วัดขนาดตาอวนบริเวณผืนอวน
๒. ให้เนื้ออวนอยู่ในสภาพเปียก แล้วยับตาอวน ๑๐ ตา ดึงตาอวนให้ตึงโดยปมกลางทั้งสองปมชนกัน
๓. ใช้อุปกรณ์วัด วัดจากกึ่งกลางปมแรกของตาอวนที่ ๑ จนถึงกึ่งกลางปมสุดท้ายของตาอวนที่ ๑๐
๔. ความยาวรวมที่วัดได้หารด้วย ๑๐ ต้องมากกว่า ๐.๖ เซนติเมตร
๕. ทำการวัดซ้ำ ๓ ครั้ง ในตำแหน่งที่แตกต่างกัน แล้วย่นำค่าที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย

ภาพที่ ๔๘ วิธีการวัดขนาดตาอวน

๕. ประเภทเครื่องมืออวนครอบ (Falling nets) หมายถึง เครื่องมือประมงที่มีลักษณะคล้ายแหหรือมุ้งครอบ มีวิธีการทำการประมงโดยใช้แสงไฟล่อสัตว์น้ำให้เข้ามารวมฝูงแล้วปล่อยอวนที่เตรียมไว้ลงสู่น้ำเพื่อครอบสัตว์น้ำที่อยู่ด้านล่าง การตรวจมาตรฐานเครื่องมือประมงมีอยู่ ๒ ชนิด ได้แก่ อวนครอบหมึกและอวนครอบปลาเกะตัก

๕.๑ อวนครอบหมึก (Squid falling net)

เครื่องมือประมงอวนครอบหมึกมีลักษณะคล้ายแหหรือมุ้งครอบ ในการทำการประมงจำเป็นต้องใช้คันถ่างปากอวน

มาตรฐานที่กำหนด

๑. เนื้ออวนต้องมีขนาดตาอวนไม่น้อยกว่า ๓.๒ เซนติเมตร

๒. ความยาวคร่าว่กลางทั้ง ๔ ด้านรวมกันไม่เกิน ๑๕๐ เมตร

เงื่อนไขการใช้งานเครื่องมือ

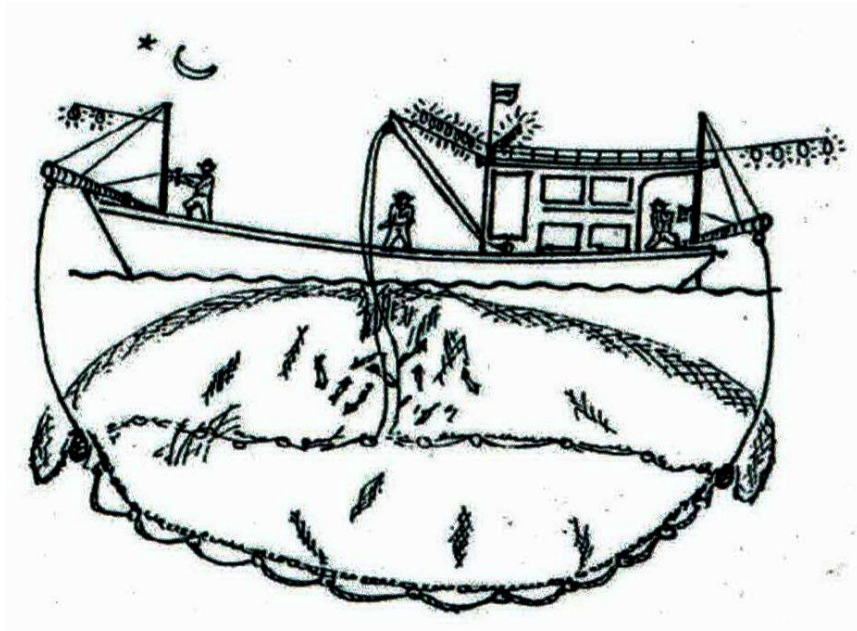
ห้ามทำการปั่นไฟล่อสัตว์น้ำให้กับเครื่องมือทำการประมงอวนล้อมจับทุกชนิด

ภาพที่ ๔๙ เรือประมงอวนครอบหมึก

ภาพที่ ๕๐ หลอดไฟที่ใช้ในการทำการประมงอวนครอบหมึก

ภาพที่ ๕๑ ลักษณะของเครื่องมืออวนครอบหมึกแบบวงกลมขณะทำการประมง (กรมประมง,๒๕๕๙)

วิธีการวัดความยาวคร่าว์ล่างอวนแบบวงกลม

๑. วัดจากจุดเริ่มต้นที่เชือกคร่าว์ล่างไปจนถึงจุดกึ่งกลางของคร่าว์ล่าง
๒. นำความยาวที่วัดได้คูณด้วย ๒ เป็นความยาวคร่าว์ล่างทั้งหมดของอวน

ภาพที่ ๕๒ จุดเริ่มต้นการวัดของเชือกคร่าว์ล่าง

ภาพที่ ๕๓ จุดกึ่งกลางของคร่าวล่าง

การวัดความยาวคร่าวล่างอวนแบบมุ้งครอบ

๑. วัดความยาวของสายคร่าวล่าง จำนวน ๒ ด้าน ที่อยู่ติดกัน
๒. การวัดสายคร่าวล่างแต่ละด้าน เริ่มวัดจากบริเวณหูอวนจุดที่เชือกคร่าว ๒ ด้าน มามาดติดกัน ไปยังหูอวนที่อยู่ถัดไป
๓. นำความยาวที่วัดได้คูณด้วย ๒ เป็นความยาวคร่าวล่างทั้งหมดของอวน

วิธีการวัดขนาดตาอวน

๑. นำตาอวนด้านที่อยู่ด้านบนหรืออวนมุ้งครอบจำนวน ๑๐ ตาต่อกัน ดึงตาอวนให้ตึง โดยให้ปมกลางทั้งสองปมชนกัน
๒. ให้วัดจากจุดกึ่งกลางปมของตาอวนที่ ๑ จนถึงจุดกึ่งกลางปมสุดท้ายของตาอวนที่ ๑๐
๓. นำความยาวที่วัดได้หารด้วย ๑๐ ผลลัพธ์ที่ได้ต้องไม่น้อยกว่า ๓.๒ เซนติเมตร
๔. ทำการวัดซ้ำ ๓ ครั้ง ในตำแหน่งที่แตกต่างกัน แล้วนำค่าที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย

ภาพที่ ๕๔ การวัดขนาดตาอวน

๕.๒ อวนครอบปลาตะกั้ง (Anchovy falling net)

เครื่องมือประมงอวนครอบปลาตะกั้งมีลักษณะคล้ายกล่อง ในการทำประมงจำเป็นต้องใช้คันถ่างปากอวน

มาตรฐานที่กำหนด

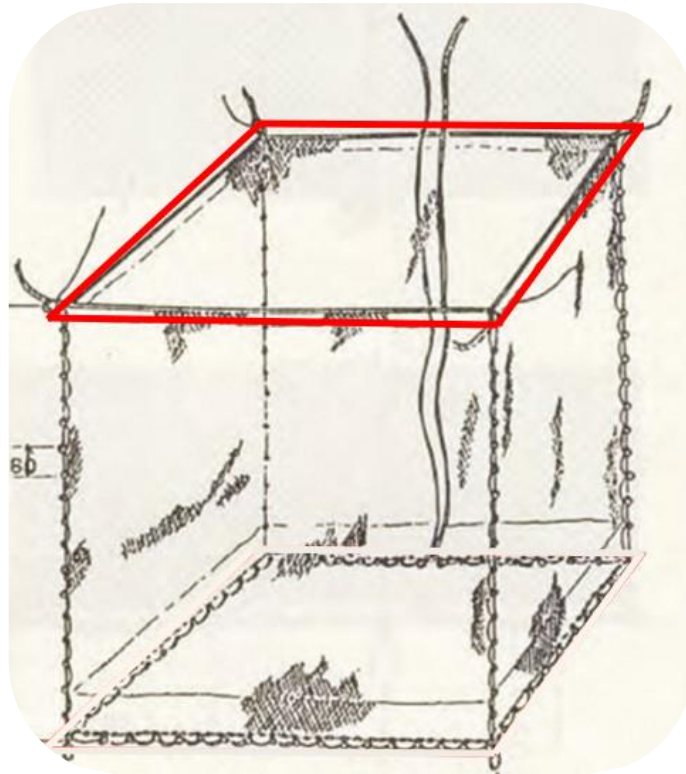
๑. ขนาดตาอวนต้องมากกว่า ๐.๖ เซนติเมตร
๒. ความยาวคร่าวล่างทั้ง ๔ ด้าน
  - เรือประมงพาณิชย์ รวมกันไม่เกิน ๒๐๐ เมตร
  - เรือประมงพื้นบ้าน รวมกันไม่เกิน ๘๕ เมตร

เงื่อนไขการใช้งานเครื่องมือ

ห้ามทำการปั่นไฟล่อสัตว์น้ำให้กับเครื่องมือทำการประมงอวนล้อมจับทุกชนิด

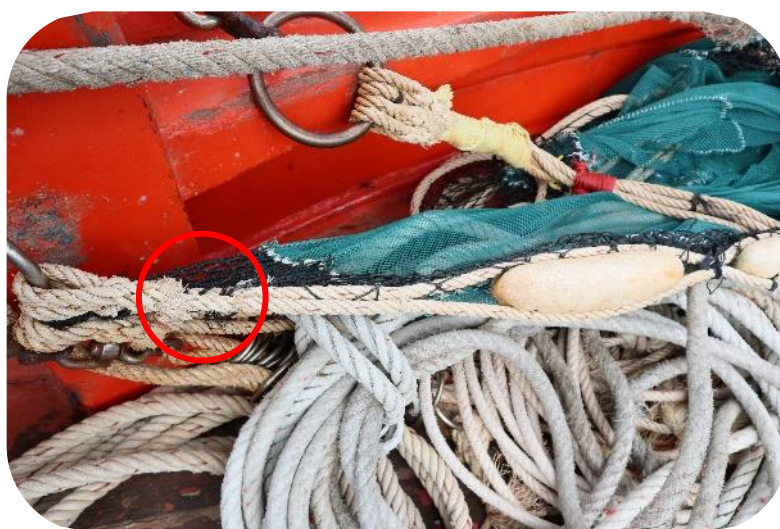
ภาพที่ ๕๕ เรือประมงอวนครอบปลาตะกั้ง

ภาพที่ ๕๖ ลักษณะของเครื่องมืออวนครอบปลาตะกั้งขณะปล่อยอวนเพื่อจับสัตว์น้ำ (กรมประมง, ๒๕๔๐)

การวัดความยาวคร่าวบน

๑. วัดความยาวของสายคร่าวบน จำนวน ๒ ด้าน ที่อยู่ติดกัน
  ๒. การวัดสายคร่าวบนแต่ละด้าน เริ่มวัดจากบริเวณหุวนจุดที่เชือกคร่าว ๒ ด้าน มามาดติดกันไปยังหุวนที่อยู่ถัดไป
  ๓. นำความยาวที่วัดได้คูณด้วย ๒ เป็นความยาวคร่าวล่างทั้งหมดของอวน
- ** หมายเหตุ** เครื่องมืออวนครอบปลาจะตักมีความยาวสายคร่าวล่างและคร่าวบนเท่ากัน

ภาพที่ ๕๗ ตำแหน่งในการวัดความยาวคร่าวบนบริเวณหุวนจุดที่เชือกคร่าว ๒ ด้าน มามาดติดกัน

ภาพที่ ๕๘ การวัดความยาวคร่าวบนจากหุวนด้านหนึ่งไปยังหุวนอีกด้านหนึ่ง

การวัดขนาดตาอวน

๑. สุ่มวัดขนาดตาอวน โดยนับตาอวน ๑๐ ตา แล้วดึงตาอวนให้ตึงโดยปมกลางทั้งสองปมชนกัน
๒. ใช้อุปกรณ์วัด วัดจากกึ่งกลางปมของตาอวนที่ ๑ ไปจนถึงกึ่งกลางปมสุดท้ายของตาอวนที่ ๑๐
๓. ความยาวที่วัดได้หารด้วย ๑๐ ต้องมีขนาดมากกว่า ๐.๖ เซนติเมตร
๔. ทำการวัดซ้ำ ๓ ครั้ง ในตำแหน่งที่แตกต่างกัน แล้วนำค่าที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย

ภาพที่ ๕๙ การวัดขนาดตาอวนของเครื่องมืออวนครอบปลาตะกัก

๖. ประเภทเครื่องมืออวนติดตา (Gillnets) หมายถึง เครื่องมือประมงที่มีลักษณะเป็นผืนอวน คล้ายสีเหลี่ยมผืนผ้า วิธีการใช้เครื่องมือจับสัตว์น้ำจะวางขวางหรือปิดล้อมสัตว์น้ำ เพื่อให้สัตว์น้ำว่ายชน แล้วติดหรือพันตาอวน ในปัจจุบันเครื่องมือประมงอวนติดตามีหลากหลายชนิด เช่น อวนติดตาปู อวนติดตากุ้ง (อวนสามชั้น) อวนติดตาปลา เป็นต้น

มาตรฐานที่กำหนด

การกำหนดมาตรฐานเครื่องมือประมงอวนติดตาใช้ขนาดตันกรอสของเรือประมง เป็นตัวกำหนดความยาวของเครื่องมือประมงอวนติดตาที่อนุญาตให้ใช้ได้ โดยมีข้อกำหนดดังนี้

- เรือประมงพาณิชย์ ตั้งแต่ ๑๐ - ๒๙.๙๙ ตันกรอส อนุญาตให้ใช้ความยาวเชือกคร่าวบน รวมกันไม่เกิน ๑๕,๐๐๐ เมตร

- เรือประมงพาณิชย์ ตั้งแต่ ๓๐ ตันกรอสขึ้นไป อนุญาตให้ใช้ความยาวเชือกคร่าวบนรวมกัน ไม่เกิน ๒๘,๐๐๐ เมตร

วิธีการวัดความยาวอวน

เนื่องจากอวนติดตามีความยาวมาก ดังนั้น ชาวประมงจึงใช้วิธีเก็บอวนทั้งหมดโดยแบ่งเป็น ห่อ ๆ และเมื่อนำไปใช้จึงนำอวนแต่ละห่อมาต่อเข้าด้วยกันให้เป็นผืนเดียว ซึ่งวิธีตรวจสอบมาตรฐาน เครื่องมือประมงอวนติดตาทำได้ ดังนี้

๑. กรณีอวนติดตาปู อวนติดตากุ้ง อวนติดตาปลา

๑.๑ นับจำนวนห่อที่บรรจุเนื้ออวน

๑.๒ สุ่มนับจำนวนผืนอวนจำนวน ๑ - ๒ ห่อ

๑.๓ สุ่มวัดความยาวของผืนอวนจำนวน ๓ ผืน ในห่อที่สุ่มตามข้อ ๑.๒ โดยวัดความยาวของเชือก คร่าวบน เริ่มวัดจากจุดเริ่มต้นของการมาดเนื้ออวนเข้ากับสายคร่าวบนบริเวณปลายข้างหนึ่งของ ผืนอวนไปยังปลายอีกข้างหนึ่ง

๑.๔ นำความยาวต่อผืน (ข้อ ๑.๓) คูณจำนวนผืนต่อห่อ (ข้อ ๑.๒) คูณจำนวนห่อ (ข้อ ๑.๑) ความยาวที่ได้เป็นความยาวทั้งหมดของอวนติดตา

ภาพที่ ๖๐ จุดเริ่มต้นของการมอดเนื้ออวน

ภาพที่ ๖๑ รอยต่อระหว่างผืนอวน

ภาพที่ ๖๒ จุดปลายสุดของอวน ๑ ผืน

ภาพที่ ๖๓ การวัดความยาวคร่าวบนของอวนติดตา

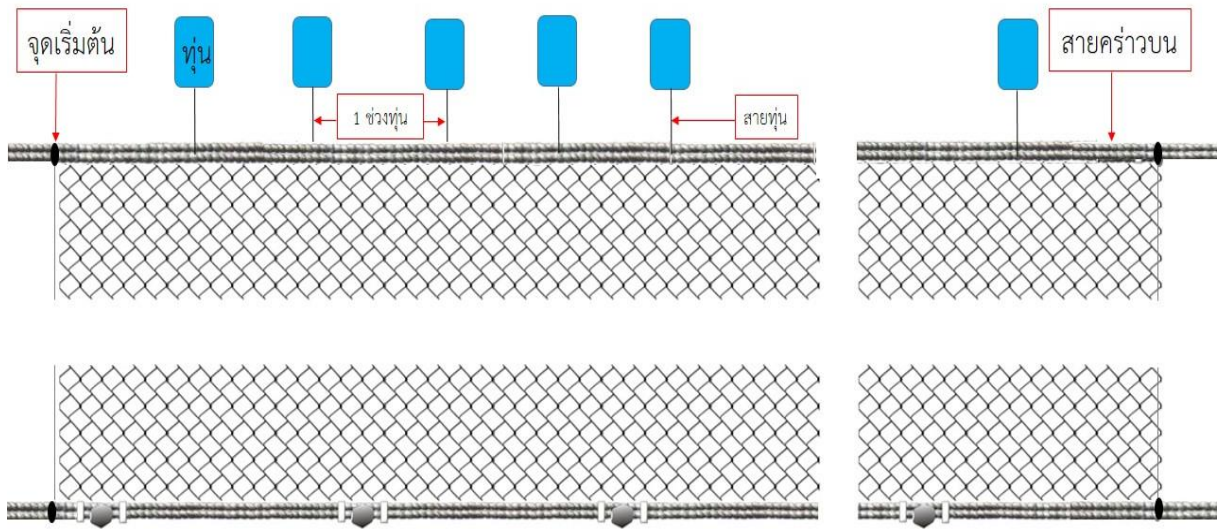
๒. กรณี อวนติดตาปลาอินทรี อวนติดตาปลาหลังเขียว

๒.๑ นับจำนวนท่อนทั้งหมดของผืนอวนที่มีอยู่ในเรือประมง (แบบ $n - ๑$, $n =$ จำนวนท่อน , $n - ๑ =$ จำนวนช่วงท่อน)

๒.๒ วัดความยาวระหว่างจากจุดเริ่มต้นของการมอดเนื้ออวนเข้ากับสายคร่าวบนบริเวณปลายข้างหนึ่ง ไปถึงเชือกที่ผูกกับท่อนลูกแรก (ความยาวที่ได้จากการวัดคูณสอง)

๒.๓ วัดระยะห่างระหว่างท่อนต่อท่อน (หนึ่งช่วงท่อน)

๒.๔ นำความยาวระหว่างช่วงท่อน (ข้อ ๒.๓) คูณจำนวนช่วงท่อนทั้งหมด (ข้อ ๒.๑) และบวกความยาวระหว่างจุดเริ่มต้นของการมอดเนื้ออวนกับเชือกที่ผูกกับท่อนลูกแรก (ข้อ ๒.๒) ความยาวที่ได้เป็นความยาวทั้งหมดของอวนติดตา

ภาพที่ ๒๔ การวัดความยาวช่วงท่อน

๗. ประเภทเครื่องมืออวนรุน (Push nets) หมายถึง เครื่องมือประมงที่ใช้อวนลักษณะคล้ายถุงประกอบกับคันรุน ติดตั้งบริเวณหัวเรือ จับสัตว์น้ำโดยวิธีรุนหรือผลักด้วยเรือประกอบเครื่องยนต์ ในการตรวจมาตรฐานเครื่องมือประมงมีเพียงเครื่องมืออวนรุนเคยเท่านั้น

๗.๑ อวนรุนเคย (Sergestid shrimp push net) หมายถึง เครื่องมือประมงที่ใช้เป็นอวนมีลักษณะคล้ายถุง ปากอวนประกอบเข้ากับคันรุน ติดตั้งบริเวณหัวเรือ จับสัตว์น้ำโดยวิธีผลักด้วยแรงคน หรือเครื่องยนต์ สัตว์น้ำเป้าหมายหลักเป็นสัตว์น้ำจำพวกเคย

มาตรฐานที่กำหนด

๑. ถุงอวนจะต้องทำด้วยเนื้ออวนชนิดโพลีเอทิลีน (Polyethylene, PE) โพลีเอไมด์ (Polyamide, PA) หรือโพลีเอสเตอร์ (Polyester, PES)

๒. ขนาดตาอวนไม่เกิน ๒x๒ มิลลิเมตร

๓. ความยาวคร่าวล่าง ไม่เกิน ๖๐ เมตร

ภาพที่ ๖๕ เรือประมงอวนรุนเคย

ภาพที่ ๖๖ ลักษณะของคันรุนที่ติดตั้งบริเวณหัวเรือ

วิธีการวัดขนาดตาอวนรุนเคย

๑. การวัดขนาดตาอวน ให้วัดบริเวณตัวอวนที่เป็นเนื้ออวนชนิดโพลีเอทิลีน (Polyethylene, PE) โพลีเอไมด์ (Polyamide, PA) หรือ โพลีเอสเตอ์ (Polyester, PES)
๒. ให้วัดขณะดึงเนื้ออวนตึงเป็นปกติตามลักษณะและชนิดของอวน โดยให้วัดขนาดตาอวนจากด้านหนึ่งถึงด้านตรงข้ามไป ๑ นิ้ว
๓. นำจำนวนช่องตาที่ได้มาหาร ๒๕.๔ มิลลิเมตร (๑ นิ้ว) ต้องได้ขนาดช่องตาต้องไม่เกิน ๒ มิลลิเมตร หรือต้องได้จำนวนช่องตาทั้งหมดตั้งแต่ ๑๓ ช่องตาขึ้นไป

วิธีการวัดความยาวคร่าวล่างอวนรุนเคย

๑. วัดจากจุดเริ่มต้นที่เชือกคร่าวล่างไปจนถึงจุดกึ่งกลางของคร่าวล่าง
๒. นำความยาวที่วัดได้ คูณด้วย ๒ เป็นความยาวคร่าวล่างทั้งหมดของอวน

ภาพที่ ๖๗ การวัดจากด้านหนึ่งไปจนถึงด้านตรงข้ามเป็นระยะ ๑ นิ้ว

ภาพที่ ๖๘ จุดเริ่มต้นของเชือกคร่าวล่าง

ภาพที่ ๖๙ การวัดความยาวคร่าวล่างของอวนรุนเคย

ภาพที่ ๗๐ จุดกึ่งกลางของคร่าวล่าง

๘. ประเภทเครื่องมือลอบ (Traps/Pots) หมายถึง เครื่องมือประมงที่ใช้ดักจับสัตว์น้ำโดยมีช่องทางเข้าสำหรับให้สัตว์น้ำเข้ามาภายใน ซึ่งลอบมีลักษณะเป็นโครงรูปทรงต่าง ๆ ซึ่งอาจมีหรือไม่มีวัสดุหุ้มโดยรอบและมีส่วนที่เรียกว่า “งา” ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับชนิดของลอบ ในการตรวจมาตรฐานเครื่องมือประมงประกอบด้วยลอบจำนวน ๔ ชนิด ได้แก่ ลอบปลา ลอบหมึก ลอบปู และลอบหมึกสาย

๘.๑ ลอบปลา (Fish trap) ลอบปลา มีลักษณะเป็นโครงรูปทรงต่าง ๆ และใช้วัสดุหุ้มโดยรอบ รวมทั้งมีส่วนที่เรียกว่า “งา” บริเวณช่องทางเข้า เพื่อให้สัตว์น้ำเข้ามาภายในและไม่สามารถออกจากตัวลอบได้

มาตรฐานที่กำหนด

มาตรฐานเครื่องมือประมงลอบปลา ใช้ขนาดตันกรอสของเรือประมงเป็นตัวกำหนดจำนวนของลอบปลาที่อนุญาตให้ใช้ได้ ดังนี้

- เรือประมงพาณิชย์ ตั้งแต่ ๑๐ – ๒๙.๙๙ ตันกรอส อนุญาตให้ใช้ไม่เกิน ๒๐๐ ลูก
- เรือประมงพาณิชย์ ตั้งแต่ ๓๐ ตันกรอสขึ้นไป อนุญาตให้ใช้ไม่เกิน ๓๐๐ ลูก

ภาพที่ ๗๑ ลักษณะของลอบปลา

วิธีการนับจำนวนลอบปลา

๑. นับลอบทั้งหมดที่ชาวประมงจัดเรียงไว้บนเรือประมง
๒. กรณีที่ชาวประมงนำโครงลอบปลาไปประกอบในเรือก่อนทำการประมง ให้นับจำนวนตามโครงลอบที่เป็นส่วนประกอบด้านล่างของลอบ

๘.๒ **ลอบหมึก (Squid trap)** เป็นเครื่องมือลอบที่ใช้จับสัตว์น้ำประเภทหมึกหอมและหมึกกระดองเป็นหลัก ลอบหมึกมีลักษณะเป็นโครงรูปทรงต่าง ๆ มีทั้งแบบพับได้และพับไม่ได้ โดยมีการใช้วัสดุหุ้มโดยรอบและมีส่วนที่เรียกว่า “งา” บริเวณช่องทางเข้า เพื่อให้สัตว์น้ำเข้ามาภายในและไม่สามารถออกจากตัวลอบได้

มาตรฐานที่กำหนด

มาตรฐานเครื่องมือประมงลอบหมึกใช้ขนาดตันกรอสของเรือประมงเป็นตัวกำหนดจำนวนของลอบหมึกที่อนุญาตให้ใช้ได้ ดังนี้

- เรือประมงพาณิชย์ ตั้งแต่ ๑๐ – ๒๙.๙๙ ตันกรอส อนุญาตให้ใช้ได้ไม่เกิน ๓๒๐ ลูก
- เรือประมงพาณิชย์ ตั้งแต่ ๓๐ ตันกรอสขึ้นไป อนุญาตให้ใช้ได้ไม่เกิน ๔๐๐ ลูก

ภาพที่ ๗๒ เรือประมงลอบหมึก

วิธีการนับจำนวนลอบหมึก

นับลอบทั้งหมดที่ชาวประมงจัดเรียงไว้บนเรือประมง จำนวนที่นับได้จะต้องได้จำนวนทั้งหมดไม่เกินตามที่มาตรฐานกำหนดและจำนวนที่ได้จะต้องไม่เกินที่ขอไว้ในใบอนุญาตทำการประมงพาณิชย์

๘.๓ ลอบปู (Crab trap) ลอบปูมีลักษณะเป็นโครงรูปทรงสี่เหลี่ยม มีทั้งแบบพับได้และพับไม่ได้ โดยใช้วัสดุหุ้มโดยรอบและมีส่วนที่เรียกว่า “งา” บริเวณช่องทางเข้า เพื่อให้สัตว์น้ำเข้ามาภายในและไม่สามารถออกจากตัวลอบได้

มาตรฐานที่กำหนด

๑. ขนาดตาอวนที่หุ้มด้านท้องลอบต้อง ไม่ต่ำกว่า ๒.๕ นิ้ว

๒. จำนวนลอบ

- เรือประมงพาณิชย์ ตั้งแต่ ๑๐ – ๒๙.๙๙ ตันกรอส อนุญาตให้ใช้ได้ไม่เกินครั้งละ ๓,๕๐๐ ลูก
- เรือประมงพาณิชย์ ตั้งแต่ ๓๐ ตันกรอสขึ้นไป อนุญาตให้ใช้ได้ไม่เกินครั้งละ ๔,๕๐๐ ลูก

ภาพที่ ๗๓ ลักษณะของเครื่องมือลอบปูแบบพับได้

ภาพที่ ๗๔ ลักษณะการวางเรียงกันของลอบปูบนเรือประมง

ภาพที่ ๗๕ เรือประมงลอบปู

วิธีการนับจำนวนลอบปู

๑. สุ่มนับจำนวนลอบที่ผูกรวบสาย ๑ เส้น ว่ามีจำนวนกี่ลูก
๒. นับจำนวนเชือกที่ผูกรวบสาย เชือก ๑ เส้น
๓. นำจำนวนเชือกที่ผูกรวบสายที่นับได้ คูณจำนวนลอบที่สุ่มนับจากข้อที่ ๑ จะได้จำนวนลอบที่มีภายในเรือ

วิธีการวัดขนาดตาอวนหุ้มลอบด้านท้องของลอบ

๑. ทำการวัดเมื่อลอบปูอยู่ในลักษณะเป็นกล่องสี่เหลี่ยมพร้อมใช้ทำการประมง
๒. วัดตาอวนที่อยู่ด้านท้องลอบ ซึ่งตาอวนต้องอยู่ในลักษณะเป็นตารางสี่เหลี่ยมจัตุรัส
๓. ให้วัดจากกึ่งกลางปมด้านที่เป็นด้านประกอบมุมฉากด้านหนึ่งไปยังกึ่งกลางปมด้านประกอบมุมฉากอีกด้านหนึ่ง
๔. ความยาวที่วัดได้ต้องไม่น้อยกว่า ๒.๕ นิ้ว
๕. ทำการวัดซ้ำ ๓ ครั้ง ในตำแหน่งที่แตกต่างกัน แล้วนำค่าที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย

ภาพที่ ๗๖ การวัดขนาดตาอวนท้องลอบปู

๘.๔ ลอบหมึกสาย (Octopus trap) ลอบหมึกสายมีลักษณะเป็นอุปกรณ์ทำประมงที่ไม่ใช้วัสดุหุ้มและไม่มีส่วนที่เรียกว่า “งา” บริเวณช่องทางเข้า ลอบหมึกสายที่ชาวประมงนิยมใช้ทำจากเปลือกหอยสังข์จุกพราหมณ์ และในบางครั้งชาวประมงมีการใช้เปลือกหอยสังข์จุกพราหมณ์เทียมที่ทำขึ้นมา รวมถึงนำภาชนะหรือวัสดุอื่น ๆ มาทำเป็นลอบหมึกสายทดแทนเปลือกหอย

มาตรฐานที่กำหนด

มาตรฐานเครื่องมือประมงลอบหมึกสายใช้ขนาดตันกรอสของเรือประมงเป็นตัวกำหนดจำนวนของลอบหมึกสายที่อนุญาตให้ใช้ได้ ดังนี้

- เรือประมงพาณิชย์ ตั้งแต่ ๑๐ – ๒๔.๙๙ ตันกรอส อนุญาตให้ใช้ได้ไม่เกินครั้งละ ๒๐,๐๐๐ ลูก
- เรือประมงพาณิชย์ ตั้งแต่ ๒๕ ตันกรอสขึ้นไป อนุญาตให้ใช้ได้ไม่เกินครั้งละ ๒๗,๕๐๐ ลูก
- เรือประมงพื้นบ้าน อนุญาตให้ใช้ได้ไม่เกินครั้งละ ๒๐,๐๐๐ ลูก

เงื่อนไขการใช้งานเครื่องมือ

๑. กรณีเรือประมงขนาดต่ำกว่า ๑๐ ตันกรอส ทำการประมงในเขตทะเลชายฝั่งสามารถใช้ลอบหมึกสายได้ไม่เกิน ๒,๐๐๐ ลูก และไม่เกินที่ได้รับใบอนุญาตทำการประมงพื้นบ้าน
๒. กรณีเรือประมงขนาดต่ำกว่า ๑๐ ตันกรอส ทำการประมงนอกเขตทะเลชายฝั่งสามารถใช้ลอบหมึกสายได้ไม่เกินที่ได้รับใบอนุญาตทำการประมงพื้นบ้าน

ภาพที่ ๗๗ ลักษณะของเครื่องมือลอบหมึกสายที่ทำจากเปลือกหอยสังข์จุกพราหมณ์

ภาพที่ ๗๘ ลักษณะของเครื่องมือลอบหมึกสายเปลือกหอยเทียม (พลาสติก)

ภาพที่ ๗๙ ลอบหมึกสายบนเรือประมงก่อนออกทำการประมง

ภาพที่ ๘๐ เรือที่ใช้ในการทำการประมงลอบหมึกสาย

วิธีการนับจำนวนลอบหมึกสาย

๑. กรณีเก็บที่วางลอบเป็นกองหน้าแก่ง

๑.๑ สุ่มนับจำนวนลอบหมึกสาย โดยสังเกตจากเชือกที่ชาวประมงผูกไว้เป็นสัญลักษณ์ว่ามีจำนวนกี่ลูก

๑.๒ นับจำนวนเส้นเชือกที่ชาวประมงผูกเป็นสัญลักษณ์ไว้ให้ ว่าได้จำนวนเท่าไร แล้วจึงนำไปคูณกับจำนวนลอบที่นับได้ในข้อ ๑.๑ จะได้จำนวนลอบหมึกสายทั้งหมด

๒. กรณีเก็บลอบหมึกสายเป็น ห่อ/แข่ง/กระบะ

๒.๑ สุ่มนับจำนวนลอบหมึกสายที่ถูกเก็บไว้ใน ห่อ/แข่ง/กระบะ

๒.๒ นับจำนวน ห่อ/แข่ง/กระบะ แล้วนำไปคูณด้วย จำนวนลอบหมึกสายที่สุ่มนับได้ตามข้อ ๒.๑ จะได้จำนวนลอบหมึกสายทั้งหมด

๙. ประเภทเครื่องมือเบ็ด (Hooks and lines) หมายถึง เครื่องมือประมงที่ประกอบด้วยตัวเบ็ด มีลักษณะโค้งงอเป็นขอ ส่วนใหญ่มีเงี่ยง และสายเบ็ดเป็นเชือก หรือวัสดุคล้ายเชือก การตรวจมาตรฐาน เครื่องมือประมงมืออยู่ ๒ ชนิด ได้แก่ เบ็ดมือและเบ็ดราว

๙.๑ เบ็ดมือ (Hand line) เครื่องมือเบ็ด หมายถึง เครื่องมือประมงที่ประกอบด้วยตัวเบ็ดมีลักษณะ โค้งงอเป็นขอ ส่วนใหญ่มีเงี่ยง และสายเบ็ดเป็นเชือกหรือวัสดุคล้ายเชือก เบ็ดมืออาจมีคันเบ็ดหรือมีเฉพาะ สายเบ็ดก็ได้ ซึ่งมีลักษณะเด่น คือ ต้องใช้มือควบคุมคันเบ็ดหรือสายเบ็ดในขณะที่ทำการประมง

ภาพที่ ๘๑ เครื่องมือเบ็ดมือ

๙.๒ เบ็ดราว (Longline) เครื่องมือเบ็ดราว มีลักษณะการนำเบ็ดแต่ละตัวมาผูกกับสายเบ็ดแล้วนำ สายเบ็ดทั้งหมดไปผูกหรือติดบนสายคร่าวเบ็ดให้มีระยะห่างเท่า ๆ กัน วิธีการทำประมงโดยใช้เครื่องมือเบ็ดราว ชาวประมงทำการวางสายคร่าวเบ็ดไว้ในทะเลเพื่อให้ปลามากินเหยื่อและติดที่ตัวเบ็ด โดยความยาวของ สายคร่าวเบ็ดขึ้นอยู่กับจำนวนของตัวเบ็ดและระยะห่างของเบ็ดแต่ละตัว ส่วนใหญ่สายคร่าว ๑ เส้น มีเบ็ด ประมาณ ๒๐๐ - ๔๐๐ ตัว

มาตรฐานที่กำหนด

เรือประมงพาณิชย์ มีจำนวนสายคร่าวไม่เกิน ๕๐ สาย

วิธีการนับสายของเบ็ดราว

นับสายคร่าวทั้งหมดที่ชาวประมงจัดเรียงไว้บนเรือประมง (ขึ้นกับวิธีการทำประมง ความยาวของสายคร่าวแต่ละเส้นอาจยาวไม่เท่ากัน)

ภาพที่ ๘๒ เครื่องมือเบ็ดราว สายคร่าว (สีขาว) และสายดิ่งหรือสายเบ็ด (สีเขียว)

๑๐. เครื่องมืออื่น (Other fishing gears)

๑๐.๑ แผงยกปูจักจั่น (Red frog crab dilly) เครื่องมือประมงที่ใช้ฝืนอวนประกอบด้วยเหล็กที่มีลักษณะรูปร่างเป็นสี่เหลี่ยม แหล่งประมงอยู่ในทะเลอันดามันบริเวณเกาะสุรินทร์ สิมิлян เรียกดอนปูจักจั่น วิธีการจับสัตว์น้ำโดยการวางแผงยกปูจักจั่นไว้ในแนวราบบนพื้นท้องทะเลและมีเหยื่อล่อให้ปูจักจั่นเข้ามาบนแผง เมื่อถึงเวลาที่กำหนดจึงยกแผงปูจักจั่นขึ้นจากพื้นขึ้นมาบนเรือ ทำให้ขาปูตกลงในช่องตาอวนและเกี่ยวติดกับเนื้ออวนขึ้นมาอยู่กับแผงยกปูจักจั่น

มาตรฐานที่กำหนด

เรือประมงพาณิชย์กำหนดไม่เกิน ๕๐๐ แผง

วิธีการนับจำนวน

นับจำนวนแผงยกปูจักจั่นทั้งหมดที่ชาวประมงจัดเรียงไว้บนเรือประมง

ภาพที่ ๘๓ แผงยกปูจักจั่นที่วางเรียงอยู่บนเรือประมง

๑๐.๒ เครื่องมือชนิดอื่น (ถ้ามี)

-

๑๑. เครื่องมือช่วยทำการประมง

๑๑.๑ เรือประกอบเครื่องกำเนิดไฟฟ้า (เรือปั่นไฟ) (Light luring boat) เรือปั่นไฟเป็นเครื่องมือช่วยในการทำประมงอวนล้อมจับ ซึ่งมีการจับสัตว์น้ำที่อยู่รวมกันเป็นฝูง โดยเรือปั่นไฟมีหน้าที่ผลิตแสงในช่วงเวลากลางคืน เพื่อใช้แสงไฟล่อสัตว์น้ำให้เข้ามาอยู่รวมกันเป็นฝูง

มาตรฐานที่กำหนด

ขออนุญาตได้ ๑ หน่วย/๑ ลำ

ภาพที่ ๘๔ เรือปั่นไฟขณะล่อสัตว์น้ำในแหล่งทำการประมง